

Akkreditációs vizsgálati jelentés

a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexe elveinek történő megfelelésről

vizsgált szervezet:

Pénzügyminisztérium

Akkreditációs Bizottság tagjai:

Tóth Péter

Kővári Zsolt

Simonné Hábencius Gizella

Dátum: 2019. május hónap

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló.....	3
2. AJÁNLÁSOK.....	5
3. Bevezetés	8
4. Az értékelt szervezet bemutatása: helye és működése a Hivatalos Statisztikai Szolgálatban.....	9
5. Értékelő rész a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elvek teljesítéséről	12
1. Szakmai függetlenség	12
2. Pártatlanság, objektivitás	15
3. Felhasználó-központúság	18
4. Koordináció és együttműködés	22
5. Megfelelő szervezeti erőforrások és képességek.....	25
6. Hatékony működés	28
7. Minőség iránti elkötelezettség	32
8. Megalapozott módszertan	35
9. Adatvédelem	39
10. Relevancia.....	42
11. Pontosság és megbízhatóság	44
12. Időszerűség és időbeli pontosság	45
13. Koherencia és összehasonlíthatóság.....	47
14. Hozzáférhetőség és érthetőség	50
6. Az Akkreditációs Bizottság javaslata a jelentés megállapításai alapján	53
7. Az értékelt szervezet észrevételei, eltérő álláspontja a jelentés megállapításaival kapcsolatban	54
I. Melléklet – A helyszíni értékelés résztvevői.....	55

1. Vezetői összefoglaló

A Pénzügyminisztérium a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény alapján a miniszter irányítása és felügyelete alatt álló központi államigazgatási szerv. A Pénzügyminisztérium (a továbbiakban: minisztérium), mint a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagja, a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény szerint látja el hivatalos statisztikai tevékenységét.

2018-ig a minisztérium hivatalos statisztikai adatokat az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (a továbbiakban: OSAP) alapján gyűjtött, melynek keretében a bérekre, keresetekre, közfoglalkoztatottakra, továbbá a munkabalesetekre vonatkozóan állítottak elő statisztikai adatokat. 2018 év végén az OSAP-ban elrendelt adatgyűjtések átadásra kerültek a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) részére.

A központi kormányzat műveletei című havi közzététel a minisztérium felelősségi körébe tartozik, a minisztérium ezt az adatközlést azonban nem tekinti statisztikai adatközlésnek miután ez tulajdonképpen a havonta közzétett hivatalos költségvetési monitoring néhány adatának újbóli közzéje egy megadott idősoros közzétételi formátumban.

A fentiekén túl a minisztérium közreműködik az Európai Unió Túlzott Hiány Eljárásához kapcsolódó adatszolgáltatásban (EDP Jelentés) is. A tényidőszakok egyenlegadatait a KSH, az adósságadatokat a Magyar Nemzeti Bank (MNB) állítja elő, míg a PM a tárgyévi várható adatokat állítja elő mindkét mutatóra. Az akkreditációs eljárás ezt a témakört sem vizsgálta.

A minisztériumon belül nincs kinevezett hivatalos statisztikai vezető. A szakmai döntések, a munkatársak utasítása, munkájuk felügyelete főosztályi szinten történik.

A Központi Statisztikai Hivatallal való kapcsolattartást a Pénzügypolitikáért felelős helyettes államtitkár alá tartozó Makrogazdasági Főosztály látja el, részt vesznek a hivatalos statisztikai szolgálathoz tartozó szervekkel történő, a minisztériumi adatszolgáltatással kapcsolatos feladatok ellátásában és koordinálják is azokat.

Az Akkreditációs Bizottság az akkreditációs eljárás során erősségként értékelte a minisztériumon belül a Makrogazdasági Főosztály koordinációs szerepét. A főosztály együttműködik a statisztikai feladatokban érintett szervezeti egységekkel, segíti munkájukat, részt vesz az Országos Statisztikai Tanács (OST) és a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület (NSKT) munkájában.

A KSH és a Nemzetgazdasági Minisztérium – amely a PM jogelődje – által kötött együttműködési megállapodás rögzíti a két intézmény közötti adatáramlást, melynek

segítségével a minisztérium a jogszabályban rögzített feladatainak ellátásához adatokhoz, információkhoz jut hozzá.

Az előállított statisztikai adatok teljes mértékben megfelelnek a nemzetközi standardoknak, a hivatalos statisztika előállítása kizárólag a szakmai szabályoknak megfelelően történik, továbbá a hazai adatok összehasonlíthatósága nemzetközi szinten teljes mértékben biztosított.

Az akkreditációs eljárás során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a tájékoztatási tevékenység területén fejlesztéseket szükséges végrehajtani. A minisztérium nem rendelkezik önálló statisztikai aloddallal, a statisztikai információk két különböző honlapon jelennek meg. Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatás során meggyőződött arról, hogy a felhasználók ismerik és használják az említett honlapok statisztikai aloldalait, ugyanakkor javasolja ezen oldalak önálló statisztikai aloldalként való megjelenését a minisztérium honlapján. A minisztérium nem rendelkezik tájékoztatási naptárral, továbbá revíziós politikával sem.

A felhasználókkal történő kapcsolattartás, adatkiadás, statisztikával kapcsolatos információk szolgáltatása a minisztérium ügyfélszolgálatán, a járási kormányhivatalokon, továbbá különféle egyedi csatornákon keresztül történik, egységes eljárásrend nincs erre vonatkozóan.

Az Akkreditációs Bizottság jó gyakorlatként azonosította, hogy a hatékony működés szem előtt tartásával a minisztérium elkötelezett az adatszolgáltatói terhek csökkentésében, ennek jegyében a bérekkel, keresetekkel kapcsolatos adatszolgáltatást beprogramozták a könyvelőszoftverbe.

Az Akkreditációs Bizottság értékelése alapján a Pénzügyminisztérium valamennyi elv alapvető elvárásainak megfelelt. Az Akkreditációs Bizottság vizsgálata során összeállított ajánlások teljes körét a jelentés 2. fejezete, míg az egyes elvek és azokhoz tartozó ismérvek tekintetében megfogalmazott megállapításokat és a megfelelés szintjét az 5. fejezet tartalmazza

A lefolytatott akkreditációs vizsgálat eredménye alapján a fentiekre, valamint a jelentésben részletesen kifejtett megállapításokra tekintettel az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint – fejlesztési ajánlások megfogalmazása mellett – a Pénzügyminisztérium Hivatalos Statisztikai Szolgálaton belüli tevékenysége megfelel a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvényben, valamint a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében lefektetett elveknek. Mindezek alapján az Akkreditációs Bizottság javasolja a Pénzügyminisztérium Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjaként történő akkreditálását.

2. AJÁNLÁSOK

1. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Pénzügyminisztérium a hivatalos statisztikai tevékenységet jelenítse meg a minisztérium alaptevékenységét meghatározó Alapító Okiratban is. (1. elv, 5. elv)
2. A Kódexnek történő megfelelés érdekében a Pénzügyminisztérium a döntési hierarchia belső rendezése céljából vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a minisztériumban egy személyben legyen egy vezető felelős a hivatalos statisztikai tárgyú döntésekért. (1. elv)
3. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Pénzügyminisztérium az SZMSZ-ben és ügyrendi szabályokban, álláshelyi leírásokban minden illetékes szervezeti egységnél egyértelműen és beazonosíthatóan jelenítse meg a statisztikai tevékenységet és az érte való felelősséget. (1. elv)
4. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Pénzügyminisztérium készítsen dokumentált szabályozást a hivatalos statisztikai adatokhoz kapcsolódó előzetes hozzáféréssel kapcsolatos kérések megfelelő kezelése érdekében, mely terjedjen ki az adatigénylés szabályaira, a hozzáférés eseteire és a közzététel rendjére is. (2. elv, 12. elv, 14. elv)
5. A Kódexnek történő megfelelés érdekében a Pénzügyminisztérium készítsen tájékoztatási (közzétételi naptárat), amelyben a közzétételi időpontokat kizárólag statisztikai szempontok alapján határozzák meg, és azt nyilvánosan tegye elérhetővé a honlapon a felhasználók számára. (2. elv, 3. elv, 12. elv)
6. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Pénzügyminisztérium a statisztikai adatok könnyebb elérhetősége céljából alakítson ki önálló statisztikai aloldalt a minisztérium honlapján. Tervezzék meg a minőségi elvárásokat, beleértve a pontossági kritériumokat. Mérjék, elemezzék a látogatottságot. (2. elv, 7. elv, 10-14. elv)
7. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Pénzügyminisztérium vizsgálja meg, hogy milyen módon biztosítható a statisztikai adatelőállítási folyamatban résztvevő munkatársak számára a részvétel a kompetenciáikat, statisztikai, adatvédelmi tárgyú szaktudásukat fejlesztő külső szakmai továbbképzési programokon, a KSH speciális statisztikai képzésein. A Pénzügyminisztérium törekedjen arra, hogy a korszerű statisztikai ismeretek elsajátítása és a nemzetközi szakmai együttműködések erősítésének céljából munkatársai a jövőben is minél szélesebb körben vegyenek részt különböző nemzetközi szervezetek munkacsoportjainak tevékenységében, valamint a nemzetközi oktatásokon, képzéseken. (4. elv, 5. elv, 9. elv)

8. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Pénzügyminisztérium vizsgálja meg háttérintézményei tevékenységet különös tekintettel arra, hogy ezen intézményekben történik-e hivatalos statisztikai adatelőállítás (4. elv)

9. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Pénzügyminisztérium a minisztérium költségvetésének tervezése során fordítson kiemelt hangsúlyt a statisztikai tevékenység forrásigényére (akár becsült adatok alapján is) biztosítva ezáltal a feladat folyamatos finanszírozási hátterét a magas minőségű statisztikai adatok előállításához. (5, 6. elv)

10. Végezzenek mérést arra vonatkozóan, hogy mekkora terhet jelent az adatszolgáltatóknak a kérdőív kitöltése (ez történhet például visszacsatoló kérdőív útján, vagy a kitöltési idő feltüntetésével a kérdőíven). Az adatszolgáltatói terhek mértékének meghatározása után a Pénzügyminisztérium vizsgálja meg, hogy ezek a terhek csökkenthetők-e. (6. elv)

11. A Kódexnek történő megfelelés érdekében a Pénzügyminisztérium a statisztikai feladatot ellátók titoktartásra vonatkozóan alakítson ki titoktartási nyilatkozatot és dokumentálja azt a statisztikai adatok védelmében. (9. elv)

12. A Kódexnek történő megfelelés érdekében a Pénzügyminisztérium szervezzen meg és hajtsa végre a felhasználók igényeinek megismerését célzó felmérést, amelyben a felhasználók szélesebb rétegeire is fókuszál és ennek eredményei jelenjenek meg a Pénzügyminisztérium által létrehozott statisztikai aloldalon. Szélesítse az olyan aktív kétirányú kommunikációs csatornákat, amelyekben a felhasználó kapcsolatba léphet a minisztérium statisztikai kérdésekben illetékes szervezetével, munkatársaival. (3. elv, 10. elv)

13. A Kódexnek történő megfelelés érdekében a Pénzügyminisztérium dolgozzon ki revíziós politikát, ennek leírását hozza nyilvánosságra és ennek megfelelően hajtsa végre rendszeres időközönként tervezett, indokolt esetben pedig nem tervezett revíziókat a statisztikák megbízhatóságának növelése érdekében. (8. elv)

14. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében jelenjen meg a termékek minőségjavítása iránti elkötelezettség, és ennek helye a szervezetben. A termékminőséggel kapcsolatos információkat hozzák nyilvánosságra a felhasználók számára. (7. elv, 11. elv)

15. A Pénzügyminisztérium vizsgálja meg a közzétett adatok tartalmát és alakítsa át az adatok közzétételi formátumát a felhasználók releváns területi és időbeli összehasonlíthatósági igényeire is figyelemmel úgy, hogy a publikált adatok tovább szerkeszthető formában legyenek hozzáférhetőek. Egyúttal angol nyelvű tartalmak megjelenítésére is törekedjenek, továbbá tegyék elérhetővé a statisztikai adatokra vonatkozó eseti adatigénylésekre vonatkozó információt. Emellett vizsgálják meg, hogy a járási hivatalok statisztikai vagy igazgatási célú adatokat adnak-e ki adatkérés esetén. (3. elv, 10. elv, 13. elv, 14. elv)

3. Bevezetés

A Hivatalos Statisztikai Szolgálat (továbbiakban: HSSz) tagjai (továbbiakban: statisztikai szervezetek) magukra nézve kötelező érvénnyel, egybehangzó támogatással fogadták el 2017 júniusában a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében (továbbiakban: Kódex) foglalt iránymutatásokat, minőségi követelményeket.

Célul tűzték ki a Kódexben foglalt elveknek, ismérveknek való lehető legteljesebb megfelelést. Ennek szellemében feladatukat úgy látják el, hogy a hivatalos statisztika hatóköre találkozzon a felhasználói igényekkel, a hivatalos statisztika fejlesztése, előállítása és közzététele magas színvonalon történjen, s a statisztikai termékek mindenki számára hozzáférhetőek és érthetőek legyenek.

Mindezen célok elérése érdekében a statisztikai szervezetek elkötelezték magukat a hivatalos statisztika minőségének közös, folyamatos és koordinált javítása és a megfelelés szintjének jogszabályon alapuló, rendszeres értékelése mellett. Ennek konkrét eszköze az akkreditációs eljárás, amelynek jogi környezetét és alapvető szabályait a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény és az annak végrehajtására kiadott 184/2017. (VII.5.) Korm. rendelet tartalmazza.

Az akkreditációs eljárás célja, hogy egységes minőségi keretrendszerre alapozva megállapítsa, hogy a HSSz tagjai a hivatalos statisztikai tevékenységüket milyen színvonalon látják el. Az akkreditációs eljárás első szakasza az önértékelési szakasz. Az önértékelési szakasz során az akkreditációra készülő statisztikai szervezet feladata volt az önértékelő kérdőív kitöltése. Ezt követően háromtagú akkreditációs szakértői bizottság elemezte a kitöltött kérdőívet valamint a válaszokat alátámasztó dokumentumokat, majd helyszíni interjúkat folytatott le az értékelt szervezet szakértőivel, vezetőivel. Mindezek alapján készítette el a bizottság az akkreditációs jelentését.

Az akkreditációs jelentésben rögzített megállapítások segítségével átfogó képet kapunk a szervezet hivatalos statisztikai tevékenységéről. A jelentésben ajánlások kerültek megfogalmazásra, amelyek további fejlesztési intézkedések koordinált elindításához, folytatásához szolgáltatnak kiindulási alapot a szervezet számára, a hivatalos statisztikai tevékenysége minőségének továbbfejlesztése érdekében.

A Pénzügyminisztérium esetében az eljárást Kővári Zsolt, Központi Statisztikai Hivatal, Simonné Hábencius Gizella, Innovációs és Technológiai Minisztérium, továbbá az akkreditációs bizottság elnökeként Tóth Péter, Központi Statisztikai Hivatal folytatta le, melynek során a helyszíni látogatásra 2019. április 8-11. között került sor. A személyes interjúkon részt vettek körét a jelentés 1. sz. melléklete tartalmazza.

A jelentés alapján az értékelt szervezet a fejlesztési intézkedéseket saját maga számára fogalmazza meg, melyek előrehaladását a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület kíséri a továbbiakban figyelemmel.

4. Az értékelt szervezet bemutatása: helye és működése a Hivatalos Statisztikai Szolgálatban

A Pénzügyminisztérium a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény alapján a miniszter irányítása és felügyelete alatt álló központi államigazgatási szerv. A minisztérium a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi V. törvény, továbbá a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet (statútum rendelet) 162.§-a alapján a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló 2014. évi XX. törvény szerinti Nemzetgazdasági Minisztérium átnevezésével működik.

A Pénzügyminisztérium (a továbbiakban: minisztérium), mint a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagja, a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény szerint látja el hivatalos statisztikai tevékenységét. 2018-ig a minisztérium hivatalos statisztikai adatokat az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (a továbbiakban: OSAP) alapján gyűjtött. 2018 év végén az OSAP-ban elrendelt adatgyűjtések átadásra kerültek a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) részére. Az akkreditációs vizsgálat időpontjában a 2018. évi adatok feldolgozása, lezárása még zajlott, amely a KSH és a PM vonatkozó megállapodása alapján még a PM feladata volt.

A Pénzügyminisztérium SDDS közzétételi feladataiból az államháztartási éves statisztikai adatok közzététele a KSH feladata az SDDS Plus adatközlés keretében, míg a központi kormányzat műveletei c. havi közzététel a minisztérium felelősségi körébe tartozik. /Az SDDS (Special Data Dissemination Standard) az IMF adatközzétételi szabványa, mely statisztikai adatok közzétételét szabályozza./ A havi SDDS közzététel nem más, mint a PM által havonta közzétett hivatalos költségvetési monitoring néhány adatának (központi alrendszer bevételei, kiadásai, egyenlege, finanszírozásának fő komponensei) újbóli közlése egy megadott idősoros közzétételi formátumban. Előbbiek alapján a minisztérium ezt az adatközlést nem tekinti statisztikai adatközlésnek.

A fentiekén túl a minisztérium közreműködik az Európai Unió Túlzott Hiány Eljárásához (Excessive Deficit Procedure=EDP) kapcsolódó adatszolgáltatásban (EDP Jelentés) is,

melyben a kormányzati szektor hiánya és adóssága kerül jelentésre. Az EDP Jelentés négy tényidőszakot és egy terv/várható időszakot ölel fel. A tényidőszakok egyenlegadatait a KSH, az adósságadatokat a Magyar Nemzeti Bank (MNB) állítja elő, míg a PM a tárgyévi várható adatokat állítja elő mindkét mutatóra. Az akkreditációs eljárás ezt a témakört sem vizsgálta.

A minisztériumon belül nincs kinevezett hivatalos statisztikai vezető. A szakmai döntések, a munkatársak utasítása, munkájuk felügyelete főosztályi szinten történik.

A Központi Statisztikai Hivatallal való kapcsolattartást a Pénzügypolitikáért felelős helyettes államtitkár alá tartozó Makrogazdasági Főosztály látja el, részt vesznek a hivatalos statisztikai szolgálathoz tartozó szervekkel történő, a minisztériumi adatszolgáltatással kapcsolatos feladatok ellátásában és koordinálják is azokat.

A Pénzügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2019. (I. 28.) PM utasítás ugyanakkor több helyen is említ statisztikai feladatokat. Az akkreditációs vizsgálat által érintett, az OSAP-ban a KSH-hoz kerülő bérekkel és keresetekkel (OSAP 1405 és 1668), továbbá a munkaerőpiaccal (álláskeresőkkel) kapcsolatos adatok előállítására a Munkaerőpiacért és vállalati kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár alá tartozó Munkaerőpiaci Főosztály feladatai közé tartozik. Az ugyanezen helyettes államtitkársághoz tartozó Munkavédelmi főosztály állítja elő a munkabalesetekről szóló statisztikai adatokat.

Az Akkreditációs Bizottság az akkreditációs eljárás során erősségként értékelte a minisztériumon belül a Makrogazdasági Főosztály koordinációs szerepét. A főosztály együttműködik a statisztikai feladatokban érintett szervezeti egységekkel, segíti munkájukat, részt vesz az Országos Statisztikai Tanács (OST) és a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület (NSKT) munkájában. A helyszíni látogatás alkalmával, a statisztikai feladatokban érintett szervezeti egységekkel folytatott megbeszélés alapján az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy az egyes szervezeti egységek az együttműködési megállapodás alapján szoros kapcsolatot ápolnak a KSH érintett szervezeti egységeivel, gyakoriak a módszertani egyeztetések, és a feladatok átadása kapcsán a szakmai megbeszélések.

A KSH és a PM jogelődje, a Nemzetgazdasági Minisztérium közötti együttműködési megállapodás rögzíti a két intézmény közötti adatáramlást, melynek segítségével a minisztérium a jogszabályban rögzített feladatainak ellátásához adatokhoz, információkhoz jut hozzá.

Az előállított statisztikai adatok teljes mértékben megfelelnek a nemzetközi standardoknak, a hivatalos statisztika előállítása kizárólag a szakmai szabályoknak

megfelelően történik, továbbá a hazai adatok összehasonlíthatósága nemzetközi szinten teljes mértékben biztosított.

Az Akkreditációs Bizottság a vizsgálat során megállapította, hogy a Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés eléréséhez a tájékoztatási tevékenység területén fejlesztéseket szükséges végrehajtani. A minisztérium nem rendelkezik önálló statisztikai aloddallal, a statisztikai információk két különböző honlapon jelennek meg. A nyilvántartott álláskeresők, a passzív ellátásban részesülők és a bejelentett álláshelyek fontosabb jellemzőinek adattára 2000-ig visszamenőleg tartalmaz havi adatokat járási, megyei, régiós és országos bontásban, az adatok a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) honlapjáról érhetőek el. Ugyancsak az NFSZ honlapján található rendkívül gazdag adatsor a bérekről és keresetekről 2005-ig visszamenőleg. A munkabalesetek statisztikai adatai a munkavédelmi és a munkaügyi hatóságok szakmai irányítását ellátó szervezeti egységek www.ommf.gov.hu címen elérhető honlapján találhatóak külön menüpontban. A honlap elérhetősége annak ellenére nem változott, hogy 2012. január 1-jével az OMMF, mint önálló szervezet megszűnt. Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatás során meggyőződött arról, hogy a felhasználók ismerik és használják az említett honlapok statisztikai aloldalait, de ajánlásként fogalmazza meg, hogy ezen oldalak kapcsolódjanak egy, a minisztérium honlapján megjelenő önálló statisztikai aloldalhoz is. A minisztérium nem rendelkezik tájékoztatási naptárral, ami a 2019. év kapcsán azért jelent nehézséget a felhasználók számára, mert ettől az évtől már csak félévente kerülnek publikálásra a korábban negyedéves periodicitású munkabaleseti adatok, és erről a felhasználók nem értesülhettek. A bérekre, keresetekre vonatkozó 2017. évi adatgyűjtés elmaradásáról, és az adatok hiányáról is csak nehezen tájékozódhatnak a felhasználók tájékoztatási naptár hiányában.

A felhasználókkal történő kapcsolattartás, adatkiadás, statisztikával kapcsolatos információk szolgáltatása a minisztérium ügyfélszolgálatán, a járási kormányhivatalokon, továbbá különféle egyedi csatornákon keresztül történik, egységes eljárásrend nincs erre vonatkozóan.

Az Akkreditációs Bizottság jó gyakorlatként azonosította, hogy a hatékony működés szem előtt tartásával a minisztérium elkötelezett az adatszolgáltatói terhek csökkentésében, ennek jegyében a bérekkel, keresetekkel kapcsolatos adatszolgáltatást beprogramozták a könyvelőszoftverbe.

5. Értékelő rész a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elvek teljesítéséről

1. Szakmai függetlenség

A Pénzügyminisztériumban a hivatalos statisztika előállítása független módon, kizárólag a szakmai szabályoknak megfelelően történik.

A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló a 94/2018. (V. 22.) Korm. rendeletben a miniszter általános feladat- és hatáskörében szerepel ugyan a statisztikáról szóló törvény szerinti statisztikai információs rendszer kialakítása és működtetése, azonban a minisztérium jelenleg hatályos Alapító Okiratban nem jelenik meg közvetlenül a statisztikai tevékenység.

A Pénzügyminisztérium hatályos SZMSZ-ében széttagoltan jelenik meg a statisztikai tevékenység, a minisztérium nem rendelkezik olyan szervezeti egységgel, mely ellátná a tárca valamennyi hivatalos statisztikai tevékenységét. A helyszíni látogatáson az Akkreditációs Bizottság tisztázta és rögzítette, hogy statisztikai tevékenységet a Munkavédelmi Főosztály a munkabalesetekre, a Munkaerőpiaci Főosztály az egyéni bérek és keresetekre, illetve az álláskeresőkre vonatkozóan lát el. Emellett a Makrogazdasági Főosztály ellátja a KSH-val, és a HSSZ-hez tartozó szervekkel a kapcsolattartást és a minisztériumi adatszolgáltatással kapcsolatos feladatokat.

A minisztériumban nincs kinevezett hivatalos statisztikai vezető, aki a hivatalos statisztikát érintő valamennyi kérdésben a végső döntést meghozná. Egy-egy, az adatgyűjtésekkel, a tájékoztatással kapcsolatos szakmai döntést az adott szakterületen a statisztikai feladatot is ellátó szervezeti egység vezetője, a főosztályvezető hoz meg.

Az Akkreditációs Bizottság értékelése alapján a Pénzügyminisztérium a függetlenség elv elvárásainak részben felel meg.

1.1. Hivatalos statisztikát olyan szervezetek vagy szervezeti egységek állítanak elő, melyek hivatalos statisztikai tevékenysége független bármely politikai-szakpolitikai irányítási szervezettől vagy szervezeti egységtől, valamint a magánszektor szereplőitől.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A Pénzügyminisztériumban a hivatalos statisztika előállítása független módon, kizárólag a szakmai szabályoknak megfelelően történik.

A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló a 94/2018. (V. 22.) Korm. rendeletben a miniszter általános feladat- és hatáskörében szerepel ugyan a statisztikáról szóló törvény szerinti statisztikai információs rendszer kialakítása és működtetése, azonban a minisztérium jelenleg hatályos Alapító Okiratában nem jelenik meg közvetlenül a statisztikai tevékenység. Az Alapító Okiratban a hivatalos statisztikák előállítása, közzététele és fejlesztése nem került feltüntetésre külön a minisztérium feladatai között, de a Pénzügyminisztérium és a Központi Statisztikai Hivatal közötti együttműködési megállapodás tartalma, és a helyszíni látogatáson az illetékes szervezeti egységek képviselőivel folytatott megbeszélések alapján az Akkreditációs Bizottság meggyőződött a szakmai függetlenség elvének gyakorlati megvalósulásáról.

A minisztérium által végzett hivatalos statisztikai adat-előállítási tevékenység szakmai függetlenségét ugyanakkor mindenképpen erősítené, ha a hivatalos statisztikai tevékenység kifejezetten megjelenne a minisztérium alaptevékenységét meghatározó Alapító Okiratban is.

A Pénzügyminisztérium hatályos SZMSZ-ében széttagoltan jelenik meg a statisztikai tevékenység, a minisztérium nem rendelkezik olyan szervezeti egységgel, mely ellátná a tárca valamennyi hivatalos statisztikai tevékenységét. A statisztikai adat-előállítási folyamatba illeszkedve az egyes statisztikai feladatok az egyes szakterületek elkülönülésének megfelelően különböző államtitkár és helyettes államtitkár alá tartozva, több szervezeti egység által kerülnek elvégzésre. A helyszíni látogatáson az Akkreditációs Bizottság tisztázta és rögzítette, hogy statisztikai tevékenységet a Munkavédelmi Főosztály a munkabalesetekre, a Munkaerőpiaci Főosztály az egyéni bérek és keresetekre, továbbá az álláskeresőkre vonatkozóan kapcsán lát el. Emellett a Makrogazdasági Főosztály ellátja a KSH-val, és a HSSz-hez tartozó szervekkel a kapcsolattartást és a minisztériumi adatszolgáltatással kapcsolatos feladatokat. A minisztérium SZMSZ-ében a Munkaerőpiaci Főosztály esetében beazonosíthatóan rögzítésre került a statisztikai tevékenység, míg a Munkavédelmi Főosztálynál egyértelmű, pontosabb megfogalmazás szükséges.

A Bizottság hasonló megállapításra jutott a statisztikai tevékenységben érintett szervezeti egységek ügyrendjeinél is: A Munkaerőpiaci Főosztály ügyrendjében az Elemzési és Bérpolitikai Osztály feladatai között a statisztikai tevékenység megfelelően részletezett, míg a Munkavédelmi Főosztály 2019. március 1-től hatályos ügyrend tervezetében javasolt az adott álláshely feladatai között egyértelműen megjelölni a statisztikai tevékenységet.

A függetlenségi kritériumoknak való megfelelést erősítené, ha az SZMSZ-ben és ügyrendi szabályokban, álláshelyi leírásokban minden illetékes szervezeti egységnél egyértelműen és beazonosíthatóan megjelenne a statisztikai tevékenység és az érte való felelősség.

1.2. A hivatalos statisztikáért felelős vezető szakmai döntéseinek függetlenségét a szervezet biztosítja.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztériumban nincs kinevezett hivatalos statisztikai vezető, aki a hivatalos statisztikát érintő valamennyi kérdésben a végső döntést meghozná. Egy-egy, az adatgyűjtésekkel, a tájékoztatással kapcsolatos szakmai döntést az adott szakterületen a statisztikai feladatot is ellátó szervezeti egység vezetője, a főosztályvezető hoz meg. A vezetői függetlenség biztosítja a statisztikai adatok előállításáért felelős szervezeti egységek statisztikai szakmai függetlenségét is. A statisztikai adatok előállításáért és publikálásáért felelős szervezeti egységek vezetői (főosztályvezetők) önállóan döntenek a statisztikai szakmai ügyekben, az alkalmazott statisztikai módszertanok és eljárások fejlesztésében. Előzetes egyeztetési kötelezettség (a statisztikát érintően is) a pénzügyi, illetve az informatikai kérdésekben van.

A Munkavédelmi Főosztály és a Munkaerőpiaci Főosztály egyaránt a Munkaerőpiacért és vállalati kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár irányítása alatt látja el feladatát, akinek SZMSZ szerinti feladatai között szerepel a statisztikai feladatok irányítása:

A Makrogazdasági Főosztály irányítását a Pénzügypolitikáért felelős helyettes államtitkár látja el. Mindemellett az államháztartásért felelős államtitkárnál és a költségvetésért felelős helyettes államtitkárnál is megjelenik az SZMSZ-ben a statisztikai információs rendszer működtetésért való felelősség:

A statisztikát érintő széttagolt vezetői felelősségek miatt az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy a döntési hierarchia belső rendezése érdekében a minisztérium vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy egy személyben legyen egy felelős vezető a hivatalos statisztikai tárgyú döntésekért.

1.3 A hivatalos statisztikai feladatot ellátó (a funkcióért felelős) személyek a hivatalos statisztikák fejlesztése, előállítása és közzététele szempontjából függetlenek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium szervezeti ágrajza alapján a főosztályok önálló szervezeti egységek, melyeknek élén főosztályvezető áll. A főosztályvezetők vezetik az önálló szervezeti egységek, így a statisztikai feladatokat ellátó szervezeti egységek munkáját és felelnek

az önálló szervezeti egység feladatainak ellátásáért. SZMSZ alapján a munkáltatói jogkör gyakorlója a közigazgatási államtitkár, de a szakmai irányításukat egyértelműen és közvetlenül (a statisztikai feladatok ellátása esetében is) a helyettes államtitkár, mint szakmai vezető végzi. A statisztikai adatok előállításáért és publikálásáért közvetlenül a Munkavédelmi Főosztály és a Munkaerőpiaci Főosztály a felelős.

A Munkavédelmi Főosztály tájékoztatása szerint a munkabaleseti statisztika a munkabaleseti jegyzőkönyvek adataiból készül, melyet a területi munkavédelmi hatóságok töltenek fel egy informatikai rendszerbe. A munkabaleseti adatok évente átadásra kerülnek a KSH-nak, valamint félévente megjelentetik a honlapon. A jelentéseket az ügyintéző készíti elő, az osztályvezető szignálja, főosztályvezetői aláírással kerül az államtitkár elé a közzététel engedélyezése céljából. Államtitkári jóváhagyás után a sajtó osztályon keresztül teszik közzé a honlapon. Ez utóbbi szerepköre azonban csak technikai jellegű, a honlap kezelésére korlátozódik.

A Munkaerőpiaci főosztály a helyszíni interjú során megerősítette, hogy nincs vonatkozó eljárásrend, mely meghatározná a statisztikai termékek közlési időpontját, módszertani kérdésekkel kapcsolatos döntéseket, viszont az megállapítható, hogy a hivatalos statisztika előállítása és közzététele tekintetében a gyakorlatban kizárólag szakmai alapon születnek a döntések. Az Akkreditációs Bizottság meggyőződött arról, hogy az elvárt szakmai függetlenség a gyakorlatban megvalósul. Pénzügyi és informatikai előzetes egyeztetés a gyakorlatban szükség szerint előfordul, azonban nem volt olyan eset, mely hátráltatta volna a statisztikai fejlesztéseket.

2. Pártatlanság, objektivitás

Az előállított statisztikák mindenki számára nyilvánosan elérhetőek közvetlenül a szervezet által közzétéve. A minisztériumban az előállított statisztikák nyilvánosságra hozatalának rendjét külön nem szabályozzák, de a statisztikai adatkéréseket egyértelműen elkülönítik a közérdekű adatigénylésektől.

A minisztériumban a statisztikai adatokhoz nincs előzetes hozzáférési lehetőség.

A főosztályi hivatalos statisztikák elérhetősége nyilvános: az egyéni bérek és keresetek adatfelvétel eredményeit, az adatfelvétellel kapcsolatos dokumentumokat a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat honlapján lehet megtalálni, míg a munkabaleseti adatok a Munkavédelem/Foglalkoztatás-felügyelet honlapon érhetőek el.

A felhasználók számára a statisztikához történő hozzáférés módjairól szóló információkat a Munkaerőpiaci főosztály nem teszi közzé, hivatalos közzétételi naptárral sem rendelkeznek. A Munkavédelmi főosztály a munkabaleseti adatokat a kialakított gyakorlat szerint a félévet követő második hónapban teszi közzé. (2019. január 1-jével módosult az Mvt. 82/A §-a. Addig negyedéves statisztika volt, január 1-jétől féléves.)

A módszertani szakmai függetlenség teljes mértékben megvalósul, mivel a módszertant jogszabály határozza meg, illetve az adatgyűjtés a bér és kereseti statisztikáknál közhiteles adatokból történik. A munkabaleseti statisztikák esetében a publikált adatokról jogszabály rendelkezik, a statisztika alapját a meghatározott és egységes adattartalmú munkabaleseti jegyzőkönyvek adják.

A Pénzügyminisztérium az Akkreditációs Bizottság megállapítása alapján a pártatlanság, objektivitás elvében foglalt elvárásoknak a szabályozás és a tájékoztatói gyakorlatot érintő hiányosságok miatt jelenleg részben felel meg.

2.1 A hivatalos statisztikákhoz történő egyidejű hozzáférés biztosított és megkülönböztetéstől mentes. Az előzetes hozzáférés esetei szabályozottak.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

Az előállított statisztikák mindenki számára nyilvánosan elérhetőek közvetlenül a szervezet által közzétéve. A minisztériumban az előállított statisztikák nyilvánosságra hozatalának rendjét külön nem szabályozzák, de a statisztikai adatkéréseket egyértelműen elkülönítik a közérdekű adatigénylésektől. Ez utóbbi szabályozott, a jóváhagyás rendje pedig kialakított és szigorúan ellenőrzött.

A minisztériumban a statisztikai adatokhoz nincs előzetes hozzáférési lehetőség, sem belső, sem külső felhasználói igény ezzel kapcsolatban nem jelentkezett. Az esetlegesen felmerülő előzetes hozzáférési kérések megfelelő kezelése érdekében a bizottság javasolja, hogy készüljön szabályozás ezekre az esetekre. A szabályozás terjedjen ki az adatigénylés szabályaira, a hozzáférés eseteire és a közzététel rendjére is.

A főosztályi hivatalos statisztikák elérhetősége nyilvános: az egyéni bérekre és keresetekre vonatkozó adatfelvétel eredményeit, az adatfelvétellel kapcsolatos dokumentumokat a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat honlapján lehet megtalálni, míg a munkabaleseti adatok a Munkavédelem/Foglalkoztatás-felügyelet honlapon kérdezhetőek le. Ez utóbbi elérhetőségét a Pénzügyminisztérium „Munkavédelem és munkaügy” elnevezésű oldalán található közvetlen link is segíti. A nevesített szakmai honlapok látogatottsága magas, az érdeklődők többnyire visszatérő felhasználók. Az egyéni bérekre és keresetekre vonatkozó statisztikai adatok vonatkozásában is a (különösen új felhasználók

szempontjából történő) könnyebb elérhetőség érdekében a Bizottság javasolja a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat oldalaira mutató önálló aloldal kialakítását a Pénzügyminisztérium honlapján.

2.2 A hozzáférhetőség szabályozása nyilvános.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

Mint ahogyan az előző ismerv esetében is kifejtésre került, az előállított statisztikák mindenki számára nyilvánosan elérhetőek közvetlenül a szervezet által szakmai honlapokon közzétéve.

A felhasználók számára a statisztikához történő hozzáférés módjairól szóló információkat a Munkaerőpiaci főosztály nem teszi közzé, hivatalos közzétételi naptárral sem rendelkeznek. A Munkavédelmi főosztály a munkabaleseti adatokat a kialakított gyakorlat szerint a félévet követő második hónapban teszi közzé. (2019. január 1-jével módosult az Mvt. 82/A §-a. Addig negyedéves statisztika volt, január 1-jétől féléves.) A honlapon ezek az adatok ingyenesen elérhetők. A KSH-nak pedig a KARÁT rendszeren keresztül, az általa megadott időpontban töltik fel az adatokat.

Ha az eseti adatigénylés közérdekű adatigénylésnek minősül, akkor térítésköteles, a kiszabásra kerülő díj a minisztérium Önköltségszámítási szabályzata alapján kerül megállapításra.

Az Akkreditációs Bizottság a magasabb szintű megfelelés érdekében javasolja, hogy a Pénzügyminisztérium készítsen saját statisztikai adat-hozzáférési szabályzatot és a közzétételi naptár készüljön el és legyen elérhető a honlapon a felhasználók számára.

2.3 A publikált adatok körét, a statisztikai adatelőállítás folyamatát és az adatok közzétételi módját kizárólag szakmai döntések határozzák meg; a statisztikai közlemények kizárólag szakmailag, módszertanilag megalapozott kijelentéseket tartalmaznak.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztériumban a szakstatisztikák előállításáért az adott téma szakfőosztályai (Munkavédelmi Főosztály és Munkaerőpiaci Főosztály) a felelősek a Munkaerőpiacért és vállalati kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár szakmai irányítói szerepköre mellett. A módszertani szakmai függetlenség teljes mértékben megvalósul, mivel a módszertant jogszabály határozza meg, illetve az adatgyűjtés a bér és kereseti statisztikáknál közhiteles adatokból történik. A munkabaleseti statisztikák esetében a publikált adatokról jogszabály rendelkezik, a statisztika alapját a meghatározott és egységes adattartalmú

munkabaleseti jegyzőkönyvek adják. A munkabaleseti jegyzőkönyv tartalmi elemeit az Mvt. és a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) számú MÜM rendelet együttesen határozza meg.

Hibás adatközlés esetére külön eljárásrenddel nem rendelkeznek, a kialakult gyakorlatot követik, mely többszereplős. Mivel a bér és kereseti statisztikai adat-előállításának forrását közhiteles adatok adják, ezért a Pénzügyminisztérium a hibás adatot közvetlenül nem is javíthatja, vissza kell menni egészen az adat-előállítás forrásáig (Kormányhivatal). Informatikai problémából eredő, hibás adat-előállítás nem jellemző, garancia erre a minisztérium számára a teljes körű infokommunikációs szolgáltatást biztosító NISZ Zrt. minőségbiztosítási rendszere.

2.4 A hivatalos statisztikai közlemények tartalma és megjelenítése elvállik az intézmény egyéb közfeladataitól és azok ellátása során tett nyilatkozataitól, intézkedéseitől.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A statisztikai tájékoztatás teljes egészében elvállik a szervezet egyéb közléseitől.

Az egyéni bérek és keresetek adatfelvétel eredményeit, az adatfelvétellel kapcsolatos dokumentumokat a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat honlapján lehet megtalálni. Itt az adatfelvétel eredményeit bemutató adattáblák is megtalálhatók, az adatok egészen 2002-ig fellelhetőek. Ezen oldalon a látogató a Módszertani megjegyzések dokumentumban megismerheti az adatfelvétel főbb jellemzőit, az egyes adatok (becslések) számítási módszereit, valamint a becslések pontosságára vonatkozó információkat. Szintén ezen a honlapon található az adattár, amely 2005. évig visszamenőleg tartalmaz adatokat, módszertani útmutatót.

A munkabaleseti adatok a Munkavédelem/Foglalkoztatás-felügyelet szakmai honlapon érhetőek el. A Bizottság a 2.1. ismervnél megfogalmazta a szakmai oldalakra mutató önálló oldal kialakítására vonatkozó javaslatát a Pénzügyminisztérium honlapján.

Külön statisztikai tájékoztatók elkülönítetten készülnek és a honlapon is megtalálhatóak, a statisztikai adatok közlése inkább tárgyszerű.

3. Felhasználó-központúság

A Pénzügyminisztérium 2018. év végén az OSAP-ban elrendelt adatgyűjtéseit átadta a KSH-nak, jelenleg két fő terület áll a kezelésük alatt, egyrészt a munkabalesetekkel, másrészt a foglalkoztatással, bérekkel és keresetekkel kapcsolatos statisztikák

összeállítása és közlése. A munkabaleseti statisztikák a munkabalesetekről szóló jegyzőkönyveken alapulnak, amelyek tartalmát törvény írja elő. Ezért a felhasználó-központúság bizonyos ismérveit ebben az esetben nem, vagy csak korlátozottan lehet érvényesíteni.

Az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy bár Pénzügyminisztérium nem hajtott végre a felhasználók igényeinek megismerését célzó felmérést, de ismeri az adatainak legjelentősebb felhasználóit és rendszeresen konzultál velük. Ezeknek a konzultációknak az eredménye azonban nem nyilvános. Bármely felhasználó felveheti a kapcsolatot a szervezet illetékes osztályával akár a megfelelő honlapon megadott e-mail címek felhasználásával, akár ügyfélszolgálaton keresztül.

Az Akkreditációs Bizottság a rendelkezésére álló anyagok és a helyszíni megbeszélésen szerzett információk alapján megállapította, hogy a Pénzügyminisztérium bár igyekszik a legnagyobb felhasználók igényeit kielégíteni, és a tervezésbe is beépíteni, de ezektől eltérő csoportok véleményéről és igényeiről nincsenek pontos, dokumentált információi. A statisztikai termékekkel és szolgáltatásokkal kapcsolatban elégedettségmérés nem történt, általánosabb célokkal történt ugyan véleménykutatás, de ennek eredményeit sem kommunikálja, így a felhasználó-központúság elvének részben felel meg.

3.1 A statisztikai szervezetek törekednek a felhasználók és igényeik megismerésére, dokumentálására.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A Pénzügyminisztérium nem hajt végre a felhasználók igényeinek megismerését célzó felmérést és nem történtek ezekre az igényekre szabott fejlesztések sem. Ennek oka, hogy a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések bejelentésével, kivizsgálásával és nyilvántartásával kapcsolatos kérdéseket a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII törvény, valamint az 5/1993. (XII. 26.) MÜM rendelet szabályozza. A kapcsolódó statisztikák a munkáltatók által kitöltött munkabaleseti jegyzőkönyvekre, illetve a kivizsgálás során keletkező vizsgálati anyagokra épülnek. Hatósági kivizsgálás történhet ellentmondásosan kitöltött jegyzőkönyv esetén, illetve kötelezően meg is történik, ha súlyos munkabaleset következik be. Azt, hogy mikor súlyos egy munkabaleset az 1993. évi CXIII törvény 87. §-a definiálja.

A foglalkoztatással, bérekkel és keresetekkel foglalkozó statisztikákkal kapcsolatban elmondható, hogy a Pénzügyminisztérium ismeri a legfontosabb rendszeres felhasználói csoportokat, akik által támasztott szakmai igényeket figyelembe veszi és szükség esetén

konzultációt folytat velük. Ezekre elsősorban nagyobb kutatások, adat-összekapcsolások, stb. alkalmával kerül sor.

A nemzetközi szervezetek igényei beépültek a statisztikák tartalmi és formai kialakításába. A beérkező adatkérések alapján a Pénzügyminisztériumnak vannak ismeretei más felhasználói csoportok elvárásairól is, de nem lát a közölt statisztikáktól jelentősen eltérő tartalomra vagy formára vonatkozó igényt, de nem is törekszik ilyenek felderítésére és kielégítésére.

3.2 A felhasználók statisztikai termékekkel és szolgáltatásokkal való elégedettségét szisztematikusan és rendszeresen mérik, értékelik, az eredményeket kommunikálják, valamint felhasználják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben felel meg.

A Pénzügyminisztérium nem készít felmérést a statisztikai termékek felhasználóinak elégedettségéről. A munkabaleseti statisztikák esetén a honlap látogatottságát sem mérik, itt a legfontosabb cél a jogszabályoknak pontosan megfelelő módon készült jelentések közzététele.

Az NFSZ esetében meghatározott partneri körben (munkaadói kör, sajtó, saját ügyfélkör, stb.) történik véleménykutatás, de ez elsősorban nem a statisztikákra vonatkozik. A legnagyobb felhasználók véleménye ismert a szakmai kapcsolattartásból és a konzultációkból. A Pénzügyminisztérium elsődleges célja a közhiteles nyilvántartások precíz, jogszabályoknak megfelelő előállítása és vezetése.

A nemzetközi szervezeteknek az adatokat már a KSH küldi ki, de a formátum és a tartalom a korábbi egyeztetések alapján a nemzetközi módszertanoknak megfelelő. Semmilyen negatív tartalmú visszajelzés nem érkezett.

3.3 A statisztikai adatfelvételek tervezésénél figyelembe veszik a felhasználói igényeket.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben felel meg.

A szigorú jogszabályi kontroll miatt a Pénzügyminisztérium nem tudja figyelembe venni az adatfelvételei tervezése során a felhasználók visszajelzéseit és nem is áll módjában a bekért adatok mennyiségét csökkenteni. Arra azonban több példa is van, hogy bővíteni kellett a bekért adatok mennyiségét.

A munkabalesetekkel kapcsolatos statisztikák nemzetközi módszertana az European Statistics on Accidents at Work (a továbbiakban ESAW) írja elő, hogy milyen adatköröket, változókat kell ezek előállítása során felhasználni. Részben az előírások alapján, részben szakmai igények miatt változott a munkabaleseti statisztikák jegyzőkönyve, bővült a

rögzítendő adatkörök száma. Ezek a szakmai igények azonban nem a felhasználói elvárásokhoz, hanem az ellenőrzési tapasztalatokhoz igazodnak. A jogszabályok változása is okozhatja a munkabaleseti statisztikák tartalmának módosítását. A közfoglalkoztatás megjelenése után például módosítani kellett a felhasznált osztályozást, mert ennek a foglalkoztatási formának is meg kellett jelennie a statisztikában.

A Bértarifa adatokat az Eurostat előírásainak megfelelően négyévente adják át, de a hazai igények miatt kisebb adatszolgáltatói kör megkérdezésével ugyan, de évente is előállítják a statisztikát. Folyamatban van a munkaügyi szervezet modernizációjával kapcsolatos pilot projekt, amelybe új statisztikai mutatók bevezetése beletartozik.

A jogszabályok változása mellett új támogatási programok bevezetése is oka lehet a változtatásoknak. Ezek az informatikai rendszert is érintik, amelynek fejlesztésével kapcsolatban létezik eljárásrend a NISZ Zrt., a BM és a PM között.

3.4 A felhasználókkal való párbeszéd különböző kommunikációs csatornákon keresztül biztosított.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A Pénzügyminisztérium biztosít lehetőséget a felhasználókkal történő kétirányú kapcsolattartásra. A munkabalesetekről szóló statisztikákat közlő weblapon megtalálható az illetékes főosztályok postacíme, az elérhetőségek között pedig megadják az érintett főosztályok funkcionális e-mail címeit. Ugyanitt találhatóak a kapcsolatfelvételhez szükséges telefonszámok is. Ezeken keresztül akár közvetlenül a statisztikai szakértővel is lehet beszélni.

Az NFSZ oldalain található válasz a gyakran ismételt kérdésekre, de itt is van elérhetőség lap, amelyen megtalálható a Pénzügyminisztérium Ügyfélkapcsolati Információs Iroda funkcionális e-mail címe és telefonszáma. Innen a kérdéseket továbbítják a megfelelő információforráshoz, előfordul, hogy a KSH-val is felveszik a kapcsolatot. Ezen kívül a megyei foglalkoztatási főosztályok elérhetőségei is megtalálhatóak a honlapon.

Tapasztalatok szerint közvetlen megkeresések gyakorlatilag nincsenek, de e-mailen és az ügyfélszolgálaton keresztül jelentős forgalmat bonyolítanak le. A legtöbb kérdés a bérrel és a keresetekkel kapcsolatos, mert ezeket az adatokat hatósági munkához más szervezetek is felhasználják (pl. rendőrség, ügyészség, biztosítótársaságok, MÁK, stb.) Ezeknek a megválaszolása egy fél ember munkáját teszi ki havonta. A megkereséseket dokumentálják, iktatják, valamennyi visszakereshető.

A Munkaerőpiaci Főosztály méri a statisztikai webhely látogatottságát, de az eredmények nem nyilvánosak, és nem is elemzik az adatokat. Más jellegű, statisztikával kapcsolatos ügyfél kommunikáció forgalmát nem méri.

4. Koordináció és együttműködés

A Pénzügyminisztérium hivatalos statisztikai tevékenysége során együttműködési megállapodás alapján szorosan együttműködik a KSH-val. Az OSAP egyeztetésben és tervezési folyamataiban aktívan részt vesznek, miután rengeteg adatátvételük van a HSSZ-en belül. A minisztérium tagja az Országos Statisztikai Tanácsnak, tagja a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testületnek.

A KSH meghívása alapján egyéb fórumokon is szívesen részt vesznek és nyitottak minden ilyen típusú együttműködésre.

A Pénzügyminisztérium háttérintézményei nem érintettek a hivatalos statisztikák fejlesztésében, előállításában, közzétételében. A háttérintézményekben adminisztratív adatforrások vannak, statisztikai adatgyűjtést nem végeznek.

A minisztérium képviselői EU-s munkacsoport munkájában rendszeresen részt vesznek, a KSH-val együtt dolgoznak ki indikátorokat.

A minisztérium statisztikával foglalkozó munkatársai a KSH munkáját sok esetben segítik tudásukkal, egyeztetésekben vesznek részt, elemzésekhez nyújtanak segítséget. Módszertani váltáshoz kapcsolódóan is vannak közös megbeszélések.

A minisztérium hivatalos statisztikai adatokat nemzetközi szervezeteknek többnyire a KSH-n keresztül továbbít, de esetenként dokumentáltan, közvetlenül e-mail útján is.

Az Akkreditációs Bizottság a rendelkezésre álló dokumentumok, valamint a helyszíni látogatáson elhangzottak alapján megállapította, hogy a Pénzügyminisztérium a koordináció és együttműködés elvében foglalt elvárásoknak teljes mértékben megfelel, ugyanakkor ajánlásként fogalmazza meg annak további vizsgálatát, hogy a háttérintézményekben valóban nem történik-e statisztikai adatelőállítás.

4.1 A statisztikai szervezetek szorosan együttműködnek egymással.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A Pénzügyminisztérium hivatalos statisztikai tevékenysége során megállapodás alapján szorosan együttműködik a KSH-val. Az OSAP egyeztetésben és tervezési folyamataiban aktívan részt vesznek, miután rengeteg adatátvételük van HSSZ-en belül. A minisztérium tagja az Országos Statisztikai Tanácsnak, tagja a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testületnek.

A KSH meghívása alapján, egyéb fórumokon is szívesen részt vesznek és nyitottak minden ilyen típusú együttműködésre.

A minisztériumon belül a koordinációs és képviseleti feladatokat alapvetően a Makrogazdasági főosztály látja el.

4.2 A statisztikai szervezetek a Kódex alapelveinek betartása mellett koordinálják és felügyelik a hivatalos statisztikák fejlesztésében, előállításában, közzétételében érintett háttérintézményeik munkáját.

Az ismerv elvárásai nem relevánsak, mivel a Pénzügyminisztérium háttérintézményei nem érintettek a hivatalos statisztikák fejlesztésében, előállításában, közzétételében. A háttérintézményekben adminisztratív adatforrások vannak, statisztikai adatgyűjtést nem végeznek.

A Munkavédelmi Főosztály a szakmai irányító szerepét tölti be a kormányhivatalok munkavédelmi hatósági feladatait ellátó egységei fölött. A területi munkavédelmi hatóság kizárólag az adatgyűjtést és adatfeldolgozást végzi, csak a saját megyei adataira van rálátása. A KSH felé országos összesített statisztikai adatot a baleseti statisztikákból kizárólag a Pénzügyminisztérium Munkavédelmi Főosztálya szolgáltat.

A Makrogazdasági Főosztály felel a KSH-tól megrendelt statisztikai adatoknak a szakmailag illetékes szervezeti egységek számára történő továbbításáért. A helyszíni látogatás alkalmával az érintett szervezeti egységek képviselői az együttműködést rendszeresnek és megfelelőnek értékelték.

Az ismervhez kapcsolódóan az Akkreditációs Bizottság kéri annak további vizsgálatát, hogy a háttérintézmények valóban nem végeznek statisztikai adatelőállítást.

4.3 A statisztikai szervezetek a korszerű statisztikai ismereteket, megszerzett tudásanyagot megosztják egymás között a szakmai fejlődés minél hatékonyabb elősegítése érdekében.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium képviselői EU-s munkacsoport munkájában rendszeresen részt vesznek, a KSH-val együtt dolgoznak ki indikátorokat.

A minisztérium statisztikával foglalkozó munkatársai a KSH munkáját sok esetben segítik tudásukkal, egyeztetésekben vesznek részt, elemzésekhez nyújtanak segítséget. Módszertani váltáshoz kapcsolódóan is vannak közös megbeszélések.

A Munkaerőpiaci főosztály jelezte, hogy a szezonális kiigazítás kapcsán a KSH-s munkatársak nyújtottak segítséget, adtak tanácsokat.

A statisztikával foglalkozó munkatársak rendelkeznek a feladat ellátásához szükséges képességekkel, melyet sokéves szakmai tapasztalatuk alapoz meg. Emellett azonban a hazai tudásanyag megszerzésével kapcsolatban fontosnak tartaná a minisztérium, hogy a közszolgálati képzési kötelezettségek teljesítését részben a KSH speciális statisztikai képzéseiben való részvétellel teljesíthessék, ezzel is elősegítve a munkatársaik szakmai fejlődését. A minisztérium részéről felmerült képzési igény szükségességét az Akkreditációs Bizottság támogatja, ezért ajánlásként azt megfogalmazza.

4.4 A statisztikai szervezetek összehangolt álláspontot képviselnek a nemzetközi szakmai kérdésekben.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A Pénzügyminisztérium képviselői részt vesznek az EKTB (Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság) munkacsoportban. Jó példa, hogy 2016-ban részt vettek a területi tipológiákkal kapcsolatos rendelettervezet véleményezésében.

Több esetben a KSH-n keresztül érvényesül a szakmai álláspont, a KSH képviseli a közös álláspontot és viszi tovább a nemzetközi szintekre.

4.5 A statisztikai szervezetek együttműködnek a nemzetközi adatátadások végrehajtása során.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium hivatalos statisztikai adatokat nemzetközi szervezeteknek többnyire a KSH-n keresztül továbbít, de esetenként dokumentáltan, közvetlenül e-mail útján is.

A munkabaleseti adatokhoz kapcsolódóan az ILO éves rendszerességgel évkönyv elkészítéséhez kér adatszolgáltatást, változó adattartalommal. Konkrét adatszolgáltatási kötelezettség ezen a területen nincs a nemzetközi szervezet/ek felé. Ezekon túlmenően a SLIC-nek (Európai Munkafelügyeleti Vezetők Bizottsága) megkeresése esetén a különböző felmérésekhez a munkavédelem általános helyzetének alátámasztására adnak baleseti adatokat.

A bér és kereseti statisztikai adatok a KSH, ILO, OECD, MNB, MÁK részére kerülnek átadásra, szintén a fentiekben jelzett úton és módon.

5. Megfelelő szervezeti erőforrások és képességek

A Pénzügyminisztérium költségvetését a Magyarország központi költségvetéséről szóló törvény (2019. évre a 2018. évi L. törvény) első mellékletének XV. fejezete tartalmazza. Nincs külön elkülönített forrás a statisztikai tevékenységre, viszont forrásigénylésre van lehetőség, akár ad-hoc feladatok esetén is. Az akkreditációs eljárás során a Bizottság meggyőződött arról, hogy a Pénzügyminisztériumnál az adatfelvételek pénzügyi háttere minden évben rendelkezésre áll, az értékelt szervezet a szakstatisztikákat a tervezett határidőre, az elvárásoknak megfelelően teljesíteni tudta/tudja.

A minisztériumban a hivatalos statisztikához köthető részfeladatokkal foglalkozó munkatársak szaktudását a helyszíni látogatás során a minisztérium képviselői megfelelőnek ítélték.

A helyszíni látogatás során a Bizottság azt a tájékoztatást kapta, hogy a jelenlegi szintű és mennyiségű statisztikai feladatokhoz a Pénzügyminisztériumban elegendő humán erőforrás áll rendelkezésre, de többletfeladatokat már csak jelentős túlmunkával tudnának elvégezni.

A statisztikai feladatokban résztvevők külön statisztikusi képzettséggel nem, de kiemelkedő szakmai gyakorlattal, nagy tapasztalattal és képességekkel rendelkeznek, melyet sokéves szakmai tapasztalatuk alapoz meg.

A Pénzügyminisztérium számára a teljes körű infokommunikációs szolgáltatást jogszabályi kijelölés alapján a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt., mint Kelet-Közép-Európa legnagyobb kormányzati ICT szolgáltatója biztosítja.

Az akkreditációs eljárás során a Bizottság meggyőződött arról, hogy a minisztérium a hivatalos statisztikával kapcsolatban a jelenlegi feladatok ellátásához elegendő emberi és pénzügyi erőforrással rendelkezik.

5.1 A statisztikai szervezetek számára biztosítottak a pénzügyi erőforrások ahhoz, hogy a hivatalos statisztikai tevékenység az elvárásoknak megfelelő szinten valósuljon meg.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A Pénzügyminisztérium költségvetését a Magyarország központi költségvetéséről szóló törvény (2019. évre a 2018. évi L. törvény) első mellékletének XV. fejezete tartalmazza.

Nincs külön elkülönített forrás a statisztikai tevékenységre, viszont forrásigénylésre van lehetőség, akár ad-hoc feladatok esetén is. A KSH-val kötött együttműködési megállapodás alapján a KSH költségvetésébe beépült a minisztérium egyes adatgyűjtéseinek végrehajtásához szükséges forrás, így ezek pénzügyi háttere folyamatosan és stabilan biztosított. Az adatátvételek forrásigénye is mindig biztosított.

A fejlesztési igények megvalósítását forráshiány nem akadályozta, jó példa erre az elemzői szoftverek beszerzése.

Az akkreditációs eljárás során a Bizottság meggyőződött arról, hogy a Pénzügyminisztériumnál az adatfelvételek pénzügyi háttere minden évben rendelkezésre áll, az értékelt szervezet a szakstatisztikát a tervezett határidőre, az elvárásoknak megfelelően teljesíteni tudta/tudja. A Bizottság jövőbemutató ajánlásként fogalmazza meg, hogy a minisztérium költségvetésének tervezése során fordítsanak kiemelt hangsúlyt a statisztikai tevékenység forrásigényére (akár becsült adatok alapján is) biztosítva ez által a feladat folyamatos finanszírozási háttérét.

5.2 A statisztikai szervezetek biztosítják a megfelelő tudással, képességekkel és készségekkel rendelkező, megfelelő létszámú emberi erőforrást.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztériumban a hivatalos statisztikához köthető részfeladatokkal foglalkozó munkatársak szaktudását a helyszíni látogatás során a minisztérium képviselői megfelelőnek ítélték.

A Munkavédelmi Főosztályon a 2018. évi közigazgatás korszerűsítési intézkedéseket követően 1 fő látja el a statisztikával kapcsolatos teendőket, aki végzettségét tekintve munkavédelmi szakmérnök, 25 éves gyakorlattal, kiemelkedő készségekkel és képességekkel.

A Munkaerőpiaci Főosztályon a statisztikai feladatok ellátásában 3 fő vesz részt, azonban a felvételek idejére további kollégák is bevonásra kerültek. Az Akkreditációs Bizottság jó gyakorlatnak értékelte az online adatrögzítés bevezetését, mellyel megszűnt a kézi adatbevitel, így e téren jelentősen csökkent az emberi erőforrás igénybevetélszükségessége. A statisztikai feladatokban résztvevők külön statisztikusi képzettséggel nem, de kiemelkedő szakmai gyakorlattal, nagy tapasztalattal és képességekkel rendelkeznek.

A helyszíni látogatás alkalmával a humánpolitikai vezető jelezte, hogy az ügyrendek és álláshely leírások tartalmazzák az ellátandó feladatokat, a helyettesítés rendjét. A feladatok ellátásának folytonossága biztosított, az átadás-átvétel rendjét

szabályozták, és jegyzőkönyv formában előírták. A minisztérium létszámgazdálkodása kötött, általánosságban elmondható, hogy munkaerőhiánnyal küzdenek, az üres álláshelyek megfelelő szakemberrel történő betöltése a „versenyszféra húzóereje” miatt nehézkes, a határozott időes státuszok esetében pedig szinte lehetetlen. Írott HR stratégiával ugyan nem rendelkeznek, de fő cél a jó munkaerő megtartása.

A helyszíni látogatás során a Bizottság azt a tájékoztatást kapta, hogy a jelenlegi szintű és mennyiségű statisztikai feladatokhoz a Pénzügyminisztériumban elegendő humán erőforrás áll rendelkezésre, de többletfeladatokat már csak jelentős túlmunkával tudnának elvégezni.

5.3 A statisztikai szervezetek biztosítják munkatársaik számára a szakmai tudásuk és képességeik fejlesztéséhez szükséges képzést.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztériumban a hivatalos statisztikához köthető részfeladatokkal foglalkozó munkatársak képzettségét és szaktudását a helyszíni látogatás során a minisztérium képviselői megfelelőnek ítélték. A statisztikai feladatokban résztvevők külön statisztikusi képzettséggel nem, de kiemelkedő szakmai gyakorlattal, nagy tapasztalattal és képességekkel rendelkeznek, melyet sokéves tapasztalatuk alapoz meg. Emellett azonban a hazai tudásanyag megszerzésével kapcsolatban fontosnak tartaná a minisztérium, hogy a közszolgálati képzési kötelezettségek teljesítését részben a KSH speciális statisztikai képzéseiben való részvétellel teljesíthessék, ezzel is elősegítve a munkatársaik szakmai fejlődését. A minisztérium részéről felmerült képzési igény szükségességét az Akkreditációs Bizottság támogatja és a 4.3. ismervnél ajánlasként meg is fogalmazta.

5.4 A statisztikai szervezetek biztosítják az infrastrukturális, ezen belül az infokommunikációs erőforrások megfelelő mennyiségét és minőségét.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A Pénzügyminisztérium számára a teljes körű infokommunikációs szolgáltatást jogszabályi kijelölés alapján a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt., mint Kelet-Közép-Európa legnagyobb kormányzati IKT szolgáltatója biztosítja.

A helyszíni látogatás alkalmával a minisztérium képviselői nyilatkoztak arról, hogy a szervezet IT stratégiával és beruházási tervvel is rendelkezik. Az informatikát szolgáltató NISZ Zrt.-nél találhatóak a forráskódok, licencek, support szerződések. Infrastrukturális problémák nem jellemzőek, a statisztikai feladatok ellátásához szükséges hardverek, szoftverek rendelkezésre állnak.

Informatikai fejlesztések voltak a statisztikai feladatellátáshoz kapcsolódóan is, innovatív változásként a Munkaerőpiaci Főosztály a felhő szerver alkalmazását jelölte meg. A továbbiakban is terveznek informatikai fejlesztéseket, melyek kapcsolódnak a statisztikai adatok előállításához is. Ezek közül példaként emelhető ki a Digitális Jólét Program keretében tervezett Digitális Munkaerő Program, melynek egyik kiemelt célja a digitális munkaerőpiac igényeinek pontosabb felmérésén keresztül, annak teljesebb kielégítése.

5.5 A statisztikai szervezetek a hivatalos statisztikai tevékenység erőforrásait elkülönítetten jelenítik meg nyilvántartásaikban.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztériumban nincs elkülönített forrás a hivatalos statisztikai tevékenységre, az erőforrások helyettes államtitkársági szinten kerülnek külön megtervezésre.

A különböző szakterületeken szakember hiánnyal küzdenek, de megítélésük szerint a feladatellátás nincs veszélyben, a statisztikai munka esetében ellátatlan feladat nem marad.

A Bizottság már az 5.1. ismervnél is jövőbemutató ajánlasként fogalmazza meg, hogy a minisztérium költségvetésének tervezése során a hivatalos statisztikák előállításához, fejlesztéséhez szükséges előzetesen becsült pénzügyi források kiemelt hangsúlyt kapjanak, melyek nélkülözhetetlenek a magas minőségű statisztikai adatok előállításához.

6. Hatékony működés

A Pénzügyminisztérium ahol teheti, vizsgálja az adatszolgáltatói terhek csökkentésének lehetőségeit, de ezen a területen a lehetőségei korlátozottak. Ennek oka, hogy a gyűjtött adatok tartalma egyrészt jogilag szabályozott, (pl. a munkabaleseti jegyzőkönyvek esetén), másrészt forrásai olyan közhiteles nyilvántartásoknak, amelyek egyes elemei nem feltétlenül a statisztika szempontjai miatt fontosak, hanem bizonyos jogi eljárásokhoz szolgálnak forrásként.

Az adatszolgáltatói terhek csökkentése és a kívánt minőség elérése érdekében ezért elsősorban technikai erőfeszítéseket tesz a minisztérium, pl. elektronikus kérdőívek bevezetése, vagy annak lehetővé tétele, hogy a szükséges adatok könnyen

(gombnyomásra) átemelhetők legyenek a legnagyobb adatszolgáltatók számviteli rendszereiből a kérdőívekbe. Ezt jó gyakorlatnak tartja az Akkreditációs Bizottság.

A Munkaerőpiaci főosztály rendelkezik IT stratégiával, amelyet szakmai oldalról jövő fejlesztési igényeknek megfelelően alakítanak ki. Magának a minisztériumnak azonban a NISZ Zrt. az informatikai szolgáltatója, így a fejlesztési feladatok nagy része is oda tevődik át.

Ugyanakkor az is látható volt, hogy a minisztérium az informatikai fejlesztések során nem foglalkozik a lehetséges párhuzamosságok felderítésével, nem készít kimutatásokat a statisztikai tevékenység költségeiről ennek irányításáról rendszeres vezetői beszámoló, döntéstámogató anyagok nem készülnek. Az Akkreditációs Bizottság állásfoglalása szerint a Pénzügyminisztérium a hatékony működés elvének részben megfelel.

6.1 A statisztikai adathételek tervezése során az adatszolgáltatói teher csökkentése, illetve a Hivatalos Statisztikai Szolgálat működési hatékonysága érdekében az adatforrások felmérése és a statisztikai adathételek ezek alapján történő rendszeres felülvizsgálata a hivatalos statisztikai tevékenység integrált része.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A munkabalesetekkel kapcsolatban a statisztikák alapjául szolgáló jegyzőkönyvek tartalmát jogszabályok írják elő. Az ESAW módszertani szintén meghatározott tartalmat vár el, így esetleges módosításokra nincs lehetőség. Ezekkel kapcsolatban adminisztratív adatforrások nem kutathatók fel, hiszen mindig egy adott balesettel kapcsolatos vizsgálati eredményeket rögzíti a jegyzőkönyv. Éppen ezért nincs kérdőíves adathételezés sem.

A munkaerőpiaccal kapcsolatos statisztikák kérdőíves felméréseken alapulnak. Az adatszolgáltatói teher csökkentése érdekében a Pénzügyminisztérium biztosítja az elektronikus kitöltés lehetőségét. Az Akkreditációs Bizottság jó gyakorlatnak tartja annak megoldását, hogy a bérszámfejtő szoftverek gyártóival kötött együttműködési megállapodás alapján a bér és keresetfelvétel adatainak lekérdezhetősége bekerül az érintett programokba. Így a szükséges adatokat az adatszolgáltatók könnyen importálhatják a rögzítő programban, amelyet a kérdőívek kitöltéséhez használnak.

Ami az adminisztratív adatok felhasználását illeti, a Munkaerőpiaci főosztály a KSH-val együtt megvizsgálta, hogy a NAV 08-as járulék befizetési bevallását nem lehet-e felhasználni arra, hogy részben vagy teljes egészében kiváltsák a bértarifa felmérést. Felmerült a Foglalkoztatás bejelentési adatok (EMMA – T1041-es NAV bevallás) használata is. Ezeknek a vizsgálatoknak az eredménye az volt, hogy a felmérésre szükség van.

Minden év elején megtörténik a kérdőívek tesztelése, a kitölthetőség vizsgálata és annak ellenőrzése, hogy a statisztikai adatokat ne gyűjtsék duplikáltan, szükségtelen adatszolgáltatói terhet generálva ezzel. A vizsgálatokra tartalmilag a jogszabályok változása miatt is szükség lehet, informatikai szempontból pedig a változások helyes implementálásának ellenőrzése indokol tesztelést. A Pénzügyminisztérium azt is megpróbálja minden évben áttekinteni, hogy van-e valamilyen felhasználható másodlagos adatforrás, vagy a HSSz más tagjaitól (elsősorban a KSH-tól) származó adat, amely segíti a kérdőívek kitöltését.

6.2 A statisztikai szervezetek egyensúlyra törekednek az elérni kívánt minőség, a felhasználandó erőforrások mennyisége és az adatszolgáltatói terhek nagysága között.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A Pénzügyminisztériumban a kérdőíves adatfelvétel során elektronikus kérdőívet használnak, amellyel a kitöltéshez szükséges idő is mérhető lenne, ennek gyakorlati megvalósítása, elemzése azonban nem történik meg. Van beépített belső validálás is, amely megkönnyíti a jó minőségű adatok szolgáltatását. A felkérő levelekhez mellékelnek részletes fogalom magyarázatokat és a kitöltést segítő leírást. A munkabaleseti statisztika alapját képező munkabaleseti jegyzőkönyveket az Mvt. 65. § (2) bekezdése alapján munkavédelmi szakemberek töltik ki, amelyhez rendelkezésre áll (a honlapról letölthető) kitölthető pdf formátumú jegyzőkönyv és kitöltési segédlet is.

A helyes kitöltést, rögzítést és az adatbázist a munkavédelmi hatóság ellenőrzi elsősorban a duplikációk vagy a kódolási hibák megszüntetése céljából. Az adatokat összevetik a NEAK (Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő) adataival is, ahol kifizetőhely szerint tartják nyilván a munkabaleseti adatokat (a minisztérium a nyilvántartást a baleset helyszíne szerint vezeti). Az ellenőrzések mind hivatal-vizsgálat keretein belül, mind ad hoc módon megtörténnek. A területi munkavédelmi hatóság az adatfelvétel során szintén ellenőrzi a beküldött adatsort, amelynek rögzítésére csak akkor kerül sor, ha nem észlelnek szakmai hibát.

A Pénzügyminisztérium nem méri a statisztikával kapcsolatban felmerülő adatszolgáltatói terheket. A statisztikai tevékenységgel kapcsolatos költségekről nem készülnek kimutatások, bár a rendelkezésükre álló adatokból ezek előállíthatók lennének. A statisztikák alapjaként szolgáló nyilvántartásokat a hatályos jogszabályok miatt mindenképpen el kell készíteni, és ezek tartalma részletesen szabályozott, ezért a költségeiket mindenképpen biztosítani kell.

6.3 A statisztikai szervezetek az alkalmazott IT eszközöket a lehetséges mértékben harmonizálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A Munkaerőpiaci főosztály minden évben szerződést köt egy informatikai céggel a rendszer fejlesztésére és támogatására. A munkabaleseti statisztikák kezelésére a FEIR (Felügyeleti Ellenőrzések Információs Rendszere) szoftver BALES almodulját használják. Mindkét esetben egymástól független, és egyedi célokat szolgáló alkalmazásokról van szó, ezért a minisztériumon belül nem merül fel a párhuzamos fejlesztések veszélye. Emiatt nem végeznek felmérést és nem folytatnak konzultációt a többi szervezeti egységgel az informatikai fejlesztésekről.

A Munkaerőpiaci főosztály rendelkezik IT stratégiával, a megrendelt fejlesztéseket ennek alapján statisztikai oldalról kezdeményezik.

6.4 A statisztikai szervezetek a szakmai és támogató tevékenységeket megfelelően dokumentálják és vezetői eszközökkel nyomon követik a transzparencia és vezetői döntéstámogatás érdekében.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A Pénzügyminisztériumon belül a munkabalesetekkel kapcsolatos adatok kezelésére kifejlesztett BALES programot használják az ezekről szóló statisztikák összeállításához. Az alkalmazás alaposan dokumentált, szakmai felhasználói kézikönyv áll róla rendelkezésre. Az illetékes főosztály szakmai irányítóként kontrollálja a területi munkavédelmi hatóságok munkáját. Halálos munkabalesetek esetén teljes iratvizsgálatot végeznek, amely érinti a mögöttes munkabaleseti adatokat is.

A Munkaerőpiaci főosztályon az informatikai fejlesztések szintén dokumentáltak, a rájuk vonatkozó javaslatok szakmai kezdeményezésekből kidolgozott eljárásrend alapján állnak össze. Ezen túlmenően, folyamatba épített vezetői kontroll nincs.

A Pénzügyminisztérium honlapja sok információt tartalmaz a támogató tevékenységekről és törekszenek arra, hogy az ezekkel kapcsolatos belső szabályozás is átlátható legyen.

Az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy vezetői jelentések, beszámolók a hivatalos statisztikai tevékenységről nem készülnek, célzott menedzsment szoftvert vagy döntéstámogató eszközöket ennek során nem használnak.

7. Minőség iránti elkötelezettség

A Pénzügyminisztériumban egységes, a statisztikai információk előállítására is vonatkozó minőségügyi keretrendszer nincs. Ugyanakkor az Akkreditációs Bizottság meggyőződött arról, hogy a minisztérium elkötelezett a minőség iránt, de sok esetben az adattartalom jogi szabályozása miatt nehéz értelmezni és mérni azokat az indikátorokat, amelyeket a véletlen mintán alapuló adatgyűjtés minőségének leírására alakítottak ki.

Ahol ez lehetséges, ott a minőséget mérik, de javítása elsősorban az adatrögzítés minél pontosabb megvalósításán alapul. Vannak olyan felmérések, amelyekről készül minőségjelentés, de az Akkreditációs Bizottság hiányosságként értékelte, hogy ezek eredményei nem érhetők el a felhasználók számára.

A Pénzügyminisztérium a minőség iránti elkötelezettség elvének részben felel meg.

7.1 A hivatalos statisztikai információk minőségmenedzsmentjét nyilvánosan hozzáférhető keretrendszer definiálja.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A munkaerőpiacot érintő statisztikai információk minőségmenedzsmentjével kapcsolatos írásos keretrendszer ugyan nincsen, viszont annak több eleme megtalálható és az adatok előállítása során ezeket fel is használják. Ez azonban elsősorban az adatfelvételekkel kapcsolatos tevékenységeket érinti. Ezek tervezése írásban lefektetett ütemterv szerint zajlik, a végrehajtás és az ellenőrzés szintén kidolgozott módszertant követ. Minden évben az adatfelvételek során szerzett tapasztalatok alapján felülvizsgálják a rögzítő rendszert és elvégzik a szükséges módosításokat. A statisztikáért felelős munkatársak részt vettek minőségmenedzsment témájú képzéseken, pl. PROBONO tanfolyamokon. Korábban volt operátori vizsga is, amelynek anyaga tartalmazott minőséggel kapcsolatos ismereteket is, de ezt jelenleg nem lehet letenni.

A munkabalesetekkel kapcsolatos adatfelvételek esetén a minőségellenőrzéssel kapcsolatos feladatokat a munkavédelmi hatóság látja el, a Pénzügyminisztérium illetékes főosztálya a 6.2 ismervnél leírt módon ellenőrzéseket végez. Ezek elsősorban a helyes és teljes kitöltésre vonatkoznak, - a munkavédelmi hatóság akár határozattal is beavatkozhat a helyes kitöltés érdekében - mivel ezen a területen a termékminőség mérésére kialakított indikátorok nagy része nem értelmezhető. Ennek az az oka, hogy jogszabály specifikálja a jegyzőkönyvet, amelynek minden mezőjét kötelező kitölteni.

Fontos cél az eltitkolt munkabalesetek felderítése, de ennek megoldása túlmutat a minőséggel kapcsolatos kérdéskörön.

A statisztikák minőségével kapcsolatban a webhelyeken vagy a minisztérium honlapján tájékoztatás, értékelés vagy egyéb dokumentáció nem található.

7.2 A hivatalos statisztikai információk minőségmenedzsmentjének megvalósulását megfelelő szervezeti, működési szabályok támogatják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A Pénzügyminisztériumon belül a statisztikai információk minőségmenedzsmentjére vonatkozó általános szabályozás nincs. Az SZMSZ felsorol bizonyos minőségbiztosítási feladatokat, de ezek nem a statisztikákra vonatkoznak.

A statisztikákért felelős szervezeti egységeknél a minőségmenedzsment felelősségi rendje szabályozott és a munkatársak körében ismert, de írásban nem rögzítették. Ott, ahol a szigorú jogi szabályozás miatt a jegyzőkönyvek helyes kitöltésének biztosítása az egyetlen gyakorlati eljárás a jó adatminőség elérése érdekében, a hozzáférés szabályozásával próbálják elérni, hogy csak a kormányhivatalok szakértői módosíthassák az adatokat.

7.3 A statisztikai adatelőállítási folyamatok minőségére vonatkozó elvárásokat rendszeresen tervezik, a teljesülést mérik, értékelik, és a folyamatminőséget fejlesztik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A Pénzügyminisztérium a munkaerőpiacról szóló statisztikák esetén az adatelőállítás folyamata során elsősorban a hibás adatbevitelt próbálja kiküszöbölni. A rögzítő programba olyan validáló eszközöket építettek be, amelyek segítségével minimálisra csökkenthető a rosszul bevitt adatok mennyisége. Az adatbázist szintén ellenőrzik és javítják, a munka nagy része automatizált. A felhasznált algoritmusokat a korábbi évek tapasztalatai alapján fejlesztették ki. Minőségi hiányosságok esetén intézményesített rend alapján eljárva korrigálják a folyamatokat. Az adatszolgáltatói visszajelzések alapján az adatrögzítő programot rendszeresen felülvizsgálják, és szükség esetén módosítják. Az informatikai rendszer változtatása azonban meglehetősen idő- és pénzigényes művelet.

A munkabaleseti statisztikák esetén az adatelőállítás folyamatának minőségét nem tervezik, nem mérik és rendszeres ellenőrzést sem hajtanak végre. A folyamatot a vezetői értekezletek előkészítése és a hivatalvizsgálatok során, továbbá a súlyos balesetek kivizsgálása esetén áttekintik. Végeznek ad hoc ellenőrzéseket is, és hiba esetén igyekeznek megfelelő javításokkal biztosítani a jó adatminőséget.

Belső minőségjelentést nem kérnek, ezzel kapcsolatban felhasználói, szakértői vagy vezetői értékelések nincsenek. Ugyanakkor az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatás során meggyőződött arról, hogy a jó minőségű adatok előállítása fontos cél, amelynek elérése érdekében felhasználják a rendelkezésükre álló eszközöket.

7.4 A statisztikai adatelőállítási folyamat termékeinek minőségére vonatkozó elvárásokat rendszeresen tervezik, a teljesülést mérik, értékelik, és a termékminőséget fejlesztik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A Pénzügyminisztérium a termékminőséggel kapcsolatos minőségi elvárásokat ugyan rendszeresen tervezi, de megvalósulásukat csak ad hoc módon ellenőrzi. Ezen a téren együttműködnek a KSH-val és előfordul, hogy a minőségi hibák kijavítása érdekében konzultálnak a KSH-s kapcsolattartóval.

A minta alapú statisztikák esetén évről évre változik a kitöltöttség és a minőség. A jobb hatásfokú adatszolgáltatás érdekében van egy olyan időszak (behajtás), amikor a minisztérium sürgeti az adatok beküldését e-mailen és telefonon is. A teljeskörűsítést a KSH-val együtt alakították ki. A szokásos minőségindikátorok közül a standard hiba és a relatív standard hiba számítása található meg nyilvánosan elérhető webhelyen.

Bizonyos esetekben készül minőségjelentés, például a Labour Market Policy esetén az Eurostat számára kell azt küldeni. A bérekkel kapcsolatos statisztikákról előáll belső jelentés, ezt azonban nem hozzák nyilvánosságra. A munkavédelemmel kapcsolatos statisztikákról metaadat jelentés készül, amelyet a KSH-nak továbbítanak. Felhasználói, szakértői vagy vezetői értékelések azonban a folyamatminőséggel kapcsolatban nincsenek.

7.5 A statisztikai termékekre vonatkozó minőségi információkat a felhasználók felé megfelelő módon kommunikálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak nem felel meg.

A munkavédelemmel, munkabalesetekkel kapcsolatos statisztikák esetén a felhasználók nem kapnak tájékoztatást a minőségről. Ennek oka, hogy sok minőségmutató nem értelmezhető a statisztikai termelési folyamatra vagy a keletkezett termékre, illetve formális kiszámításuk semmitmondó eredményekre vezetne.

A munkaerőpiaccal kapcsolatos statisztikák esetén a felhasználók nagyon korlátozott információkat kaphatnak a módszertani leírások minőséggel kapcsolatos részeiből. Ezek között szerepel a fogalom meghatározásokon túl a standard hiba, a relatív standard hiba és a relatív szórás számításának leírása, de konkrét adatfelvételre vonatkozó értékeket nem publikál a minisztérium.

Ahhoz, hogy a Pénzügyminisztérium megfeleljen az ismérveknek, az Akkreditációs Bizottság véleménye szerint szükség lenne azoknak a minőségjelentéseknek vagy metaadat jelentéseknek a publikálására, amelyeket máshova is elküldenek (KSH-nak, Eurostatnak), illetve legalább a módszertani leírásokban szereplő minőségmutatók konkrét adatfelvételek esetén számolt értékeinek megjelenítésére.

8. Megalapozott módszertan

Az Akkreditációs Bizottság meggyőződött arról, hogy a Pénzügyminisztérium statisztikai folyamatainak outputjai megfelelnek mind a hazai, mind a nemzetközi elvárásoknak, az alkalmazott módszertanok illeszkednek a nemzetközi módszertanokhoz és ajánlásokhoz.

A felhasznált osztályozások ismertek a hazai gyakorlatból és a nemzetközi normáknak is megfelelnek. A munkabaleseti statisztikákhoz használt egyedi csoportosítás kapcsolata a TEÁOR egyes szintjeivel nincs dokumentálva. Hiányosság továbbá, hogy a nemzetközi módszertanok dokumentációi sem találhatóak meg a statisztikákat közlő webhelyeken, még link sem mutat rájuk, és az elérhető módszertani leírások sem érintenek minden területet. Ugyanakkor kiváló anyag található a szezonális kiigazításról, a kistérségi munkaügyi adatok előállításáról és az egyéni bérek és keresetek adatfelvételről.

A Pénzügyminisztérium, sem tervezett, sem nem tervezett revíziót nem hajt végre, nem rendelkezik kidolgozott revíziós politikával és nem is tervezi ezek megalkotását, bevezetését.

A fentiekre tekintettel a Pénzügyminisztérium az elvben foglalt ismérveknek jelenleg részben felel meg.

8.1 A statisztikai adatelőállítási folyamatban fejlesztett és alkalmazott módszertanok hazai, illetve nemzetközi kötelezettségekhez, ajánlásokhoz illeszkednek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A keresetekkel kapcsolatos statisztikai módszertant 2002-ben a Pénzügyminisztérium harmonizálta a Structure of Earnings Survey-jel, és a módszertanok közötti megfelelés azóta is fennáll. Nincsenek eltérések a nemzetközi normáktól más területen sem, amit az is garantál, hogy a minisztérium törekszik a KSH által használt módszertannal történő harmonizálásra is. A felhasznált nomenklatúrák (FEOR, TEÁOR, ISCED) vagy a KSH által is elfogadottak, vagy nemzetközi szinten definiáltak vagy van nemzetközi megfelelőjük. A módszertan és az adattartalom a magyar keresetekhez is igazodik, hiszen például egy új juttatás bevezetésekor annak mérését is be kell építeni az adatfelvételbe, és ki kell

dolgozni a kezelésére szolgáló módszertani eljárásokat, de ez mindig úgy történik, hogy a nemzetközi ajánlásokhoz (ILO ajánlások) illeszkedjenek az eljárások. Ezeket a módosításokat dokumentálják és a felhasználókat adatátadáskor tájékoztatják.

A TARIFA felvételt szintén kiegészítették a magyar igényeknek megfelelően, hogy el lehessen különíteni a vállalkozói és a költségvetési szektorban alkalmazottakat, mert – elsősorban az iskolai végzettség terén – annyira eltérő a két állomány összetétele, hogy közvetlenül nem lehet például a jövedelmek átlagát összehasonlítani.

A munkavédelmi statisztikák az ESAW módszertanon alapulnak így azok is illeszkednek a nemzetközi ajánlásokhoz.

8.2 A hivatalos statisztikai információk előállításánál alkalmazott módszertanok strukturált formában dokumentáltak, a dokumentációt rendszeresen frissítik, és a felhasználók számára hozzáférhetővé teszik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

Az egyes statisztikák előállítása során alkalmazott módszertanok strukturált formában és teljes mértékben dokumentáltak, rendelkezésre állnak. A munkavédelmi statisztikák hazai módszertani dokumentációja bárki számára teljes mértékben hozzáférhető (ez valójában nem más, mint az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet, illetve fogalmi magyarázatok). Ezeket egy-két évente, illetve a jogszabályok változásakor áttekintik, és szükség esetén frissítik.

Az egyéni bérek és keresetek adatfelvétel szintén jól dokumentált, módszertani útmutató, költségterv, lebonyolítási ütemterv is rendelkezésre áll, de a felhasználók számára ezek nem érhetőek el, ugyanakkor kérésre megkaphatják, illetve az adatszolgáltatók számára csatolják a kérdőívekhez. A dokumentációt évente áttekintik és frissítik, ha kell.

Ezen túlmenően található nyilvános módszertani dokumentáció az egyéni bérek és keresetek adatfelvételről, egy leírás a kistérségi munkaügyi statisztikai rendszerről, amely összefoglalja az előállítható adatok és a felhasznált módszertan legfontosabb vonásait, vagy a munkaügyi adatok idősorainak elemzéséhez és azok szezonális kiigazításához használt eljárásokról. Ezekben a témákban a legutolsó publikált adatok éves szinten 2010-ből, havi szinten 2011-ből származnak.

A dokumentációk szerkezete nem egységes, megtalálásuk nehézkes és hiányosságnak mondható, hogy a nemzetközi módszertani leírások (ESAW, SES, illetve ILO ajánlások), nem érhetőek el az érintett statisztikákat közlő lapokról.

8.3 A statisztikai adatfelvételekben alkalmazott fogalmak a hazai, illetve nemzetközi ajánlásoknak, normáknak megfelelnek, dokumentáltak, és a felhasználók számára hozzáférhetőek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A Pénzügyminisztériumban a statisztikai adatfelvételek során alkalmazott fogalmak megfelelnek a hazai és nemzetközi ajánlásoknak, normáknak. Ezek egy része elérhető a felhasználók számára is. A munkabaleseti statisztikák egy fogalom meghatározást tartalmazó résszel kezdődnek, illetve elérhetőek a munkabaleseti jegyzőkönyvek és az 5/1993. (XII. 26) MÜM rendelet is letölthető, amelynek 5. sz. melléklete tartalmazza a jegyzőkönyvek kitöltési útmutatóját. A fogalom meghatározások és az alkalmazott kódok leírásai részei a mellékletnek.

Ami a munkaerőpiaccal kapcsolatos statisztikákat illeti, a felkérő levélhez mellékelte kitöltési útmutató tartalmaz fogalom meghatározásokat, ez azonban csak az adatszolgáltatókat tájékoztatja, a többi felhasználót nem. Az NFSZ honlapján van használati útmutató, amely a magyarázatokat tartalmazó dokumentációk elérhetőségeit adja meg. Ezeket a felvétel lezárásakor el szokták távolítani, hogy nehogy véletlenül valaki a következő felvétel során ezek alapján töltsse ki a kérdőívet, mert így az esetleges változások elkerülhetik a figyelmét. Ugyanakkor az NFSZ honlapján lehet találni fogalom meghatározásokat, bár azok nem fedik le a statisztikák teljes hatókörét: foglalkoztatottak, munkanélküliek, gazdaságilag aktívak, nem aktívak, illetve a mutatók közül a foglalkoztatási, munkanélküliségi, aktivitási arány – ezek azok a legfontosabb fogalmak, amelyekről található meghatározás.

8.4 A statisztikai adatfelvételekben alkalmazott statisztikai osztályozások definiáltak, a hazai és nemzetközi ajánlásoknak, normáknak megfelelnek, és a nyilvánosság számára hozzáférhetőek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A munkabaleseti statisztikák webhelyéről a munkabaleseti jegyzőkönyv lapról több gyakran használt osztályozás (TEÁOR'08, GFO, FEOR, Településazonosító kódok, NUTS kódok) elméletileg elérhető pdf formátumban is, illetve található a KSH vagy az Eurostat megfelelő oldalára mutató link.

A statisztikai táblázatokban használnak egy, a TEÁOR egyes elemeinek összevonásán alapuló, a Pénzügyminisztérium Munkavédelmi Főosztályának szakmai vezetése által meghatározott egyedi csoportosítást, amelynek célja, a kommunikáció segítése, mert a leggyakrabban keresett ágazatokból képez aggregátumokat. Célszerű lenne azonban elérhetővé tenni egy fordítókulcsot vagy egy leírást. Ezen túlmenően a közölt táblázatok tartalmaznak apró pontatlanságokat, például nem a TEÁOR oszlopfejlécben megadott szintje szerepel az adatok között.

A munkaerőpiaccal kapcsolatos statisztikai adatgyűjtéseket strukturált kérdőívek segítségével bonyolítják le, amelyekben megjelennek a különböző statisztikai osztályozások. Ez a megoldás azonban csak az adatszolgáltatók tájékozódását segíti, a rajtuk kívül álló felhasználókat nem, mert a honlapon nem szerepelnek a használt nomenklatúrák értékei, de még egy azokat tartalmazó lapra mutató link sem.

8.5 A statisztikai adathelyek tervezését, a statisztikai adatelőállítási folyamatot az adathelyi célsokaságot leíró felvételi keretek támogatják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az ismerv a munkavédelmi statisztikák esetén nem releváns, mert ott az adatok előállítása a baleseti jegyzőkönyveken alapul.

Az egyéni bérek és keresetek statisztikához a KSH állítja össze a célsokaságot leíró mintavételi keretet.

8.6 Az adatrevíziók dokumentáltak és a dokumentáció a nyilvánosság számára hozzáférhető.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak nem felel meg.

A Pénzügyminisztérium nem revideálja a statisztikai adatokat, sem tervezett, sem nem tervezett revíziót nem hajt végre az adatelőállítás részeként. Ennek oka, hogy itt nem kutatás történik, hanem jogszabályok követelményeit teljesítő munkáltatók által adott információkat rögzítenek, amelyeket jelentésekben hoznak nyilvánosságra. Ezért az adathelyi eredményeiben nem történik módosítás a honlapon történt publikálást követően. A fenti megfontolások alapján a gyakorlatot szándékosan alakította ilyenre a minisztérium, és nincs tervben ennek változtatása.

Könnyen látható azonban, hogy a jelenlegi jogi szabályozás mellett is előfordulhat olyan eset, ami a statisztikai érték módosítását követelné meg. Ez különösen a munkabalesetek esetén igaz, amikor egy súlyos baleset halálossá válhat akár néhány hónap múlva is. A Pénzügyminisztérium munkatársai szerint ezek viszonylag kicsi torzítást okoznak, nem relevánsak, és az adatok utólagos módosítása a statisztika megbízhatóságát kérdőjelezné meg.

Az Akkreditációs Bizottság véleménye szerint a statisztika megbízhatóságát és a belé vethető bizalmat is inkább növelné, ha az utólagos hatások miatti módosításokat revízió formájában átvezetnék az adatokon. Ehhez persze szükség van egy minden felhasználó által elérhető, nyilvános revíziós politika kidolgozására és közzétételére, amelyben a revíziók okait elmagyarázzák és a végrehajtásuk módszereit részletesen leírják.

9. Adatvédelem

A minisztérium rendelkezik általános adatvédelmi szabályzattal, informatikai biztonsági szabályzattal, informatikai biztonsági felelőssel, de külön a statisztikai célra gyűjtött egyedi adatok védelmét biztosító szabályzattal nem. A munkatársakra az általános adatvédelmi szabályok érvényesek, melyekhez a szükséges ismeretekkel rendelkeznek.

A szakmai adatbázisokhoz, így a statisztikai adatokhoz való hozzáférés szabályozott, minden esetben célhoz kötött és különbözően korlátozott.

A minisztériumban a munkatársak külön statisztikai adatvédelmi képzésben nem részesülnek, valamint az általános belépési titoktartási nyilatkozat mellett nem írnak alá statisztikai titoktartási nyilatkozatot.

A statisztikai adatok felfedés elleni védelmét az érintett szakterületek szerinti, elkülönült módszertanok biztosítják.

A minisztériumnak saját informatikai szervezeti egysége nincs, az informatikai feladatokat, az informatikai rendszerek, eszközök, szoftverek üzemeltetését a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. látja el jogszabályi kijelölés alapján, illetve garantálja az informatikai biztonságot (tűzfal, vírusvédelem, stb.). A NISZ Zrt. rendelkezik megfelelően képzett, informatikai biztonságért felelős szakemberekkel, illetve a minisztériumnak van informatikai biztonsági vezetője.

A Pénzügyminisztériumban biztosított a fizikai, technikai biztonság. Ellenőrzött a beléptetés: kamerás megfigyelés, beléptetés kártyás rendszerrel, készenléti rendőrség által őrzött objektum.

A minisztériumban a személy- és vagyonbiztonsági feladatok koordinációját a Biztonsági és Igazgatási Főosztály látja el, az informatikai üzemeltetést és biztonságot a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. biztosítja. A biztonsággal kapcsolatos információk, szabályzatok minden munkatárs számára elérhetőek, a hibabejelentések kezelése a NISZ HelpDesk rendszerén keresztül dokumentáltak.

Az Akkreditációs Bizottság tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a minisztérium ezen elvnek megfelel.

9.1 A statisztikai célból kezelt egyedi adatok védelmét megfelelő működési szabályok garantálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium rendelkezik általános adatvédelmi szabályzattal, informatikai biztonsági szabályzattal, informatikai biztonsági felelőssel, de külön a statisztikai célra gyűjtött egyedi adatok védelmét biztosító szabályzattal nem. A munkatársakra az általános adatvédelmi szabályok érvényesek, melyekhez a szükséges ismeretekkel rendelkeznek.

A szakmai adatbázisokhoz, így a statisztikai adatokhoz való hozzáférés szabályozott, minden esetben célhoz kötött és különbözően korlátozott. A jogosultságokról kimutatást vezetnek, melyből megállapítható a hozzáféréssel rendelkezők köre és a hozzáférés mértéke. Új jogosultság csak vezető írásbeli kérésére adható, a kiadás dokumentált.

A minisztériumban a munkatársak külön statisztikai adatvédelmi képzésben nem részesülnek, valamint az általános belépési titoktartási nyilatkozat mellett nem írnak alá statisztikai titoktartási nyilatkozatot. Ugyanakkor az Akkreditációs Bizottság megítélése szerint a Kódexnek való megfelelés miatt ez elengedhetetlen, ezért ajánlásként fogalmazza meg a statisztikai feladatot ellátók titoktartásra vonatkozó dokumentált nyilatkozat szükségességét.

9.2 Az adatok védelmét felfedés elleni védelmi módszertanok biztosítják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A Pénzügyminisztérium munkatársai az általános adatvédelmi szabályok betartásával látják el feladataikat. A statisztikai adatok felfedés elleni védelmét az érintett szakterületek szerinti, elkülönült módszertanok biztosítják. A helyszíni értékelés során sem a szakterület (Munkavédelmi Főosztály és Munkaerőpiaci Főosztály) képviselője, sem az adatvédelmi felelős problémát, hiányosságot nem jelzett e téren.

A bér és kereseti adatok hármassal védelemmel ellátottak, amennyiben akár egy ismerv alapján is beazonosítható a közlendő adat, akkor az nem kerül közlésre. A nyilvános adatközlések során jelölik, amennyiben az adat védett és nem közölhető.

A munkavédelemmel kapcsolatos minden eljárás során, így a munkabaleseti adatoknál is (személyes, különleges és közérdekű adatok, minősített adat, üzemi és üzleti titkok) a védelmet a vonatkozó jogszabályok szerint kell biztosítani. Az statisztikai felhasználás céljára személyazonosításra alkalmatlan módon adhatók át. A hatósági nyilvántartásban kezelt adatok a Központi Statisztikai Hivatal részére statisztikai célra kódoltan, továbbá a közfoglalkoztatásért felelős miniszter részére kutatási célra egyedi azonosításra alkalmatlan módon adhatók át. Védett adat nincs a baleseteknél.

9.3 A statisztikai célból kezelt adatok védelmét szabályozott, informatikai biztonsági munkafolyamatok és azok technológiai fejlődéssel lépést tartó, folyamatosan karbantartott eszközei és szabályai garantálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztériumnak saját informatikai szervezeti egysége nincs, az informatikai feladatokat, az informatikai rendszerek, eszközök, szoftverek üzemeltetését a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. látja el jogszabályi kijelölés alapján, illetve garantálja az informatikai biztonságot (tűzfal, vírusvédelem, stb.). A NISZ Zrt. rendelkezik megfelelően képzett, informatikai biztonságért felelős szakemberekkel, illetve a minisztériumnak van informatikai biztonsági vezetője.

A Munkaerőpiaci Főosztály tájékoztatása szerint a statisztikai információk adattisztításig a felhő szerveren, majd egy elkülönült, hálózatra nem kötött számítógépen vannak tárolva, melyhez a hozzáférési jogosultságok szigorúan szabályozottak és ellenőrzöttek.

A Munkavédelmi Főosztály a munkabaleseti jegyzőkönyv adatait egy erre a célra létrehozott szakmai informatikai programban (BALES) kezeli, mely saját szerveren fut és a hozzáférési jogosultságok szintén szigorúan ellenőrzöttek.

9.4 A statisztikai célból kezelt adatok védelmét megfelelő fizikai biztonsági eszközök és intézkedések biztosítják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A Pénzügyminisztériumban biztosított a fizikai, technikai biztonság. Az épületek őrzött objektumok, ahol a beléptetés kártyás rendszer használatával, kamerás megfigyelés mellett történik. A minisztérium épületeiben a jogszabálynak megfelelő tűzvédelmi rendszer került kiépítésre.

A minisztériumban a személy- és vagyonbiztonsági feladatok koordinációját a Biztonsági és Igazgatási Főosztály látja el, az informatikai üzemeltetést és biztonságot a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. biztosítja. A biztonsággal kapcsolatos információk, szabályzatok minden munkatárs számára elérhetőek, a hibabejelentések kezelése a NISZ HelpDesk rendszerén keresztül dokumentáltak.

10. Relevancia

Az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a Pénzügyminisztérium törekszik olyan adatok előállítására, amelyek kiemelt érdeklődésre tartanak számot a felhasználók körében, és a gyűjtött információk alkalmasak a gazdasági-társadalmi folyamatok jellemzésére, szakpolitikai döntések meghozatalára. Az adatok gyűjtése, publikálása a munkavédelmi adatok esetében jogszabályi előírás. A munkabalesetekre vonatkozó statisztikai adatok a fokozottabb munkavédelmi ellenőrzésekhez is fontos támpontot nyújtanak. Az adatok felhasználói között hangsúlyosan jelenik meg az Oktatási Hivatal, a Magyar Tudományos Akadémia, kutatók, diplomamunkások, továbbá a munkabalesetek területén az előállt statisztikák szolgálnak alapot különböző intézkedésekhez, ellenőrzésekhez. Igényfelmérő megbeszéléseket nem tartanak, miután az adatok gyűjtését jogszabályok írják elő, és az elmúlt időszakban nem jelentkezett olyan adatigény, amelyet ne tudtak volna kielégíteni. A felhasználói visszajelzéseknek ugyanakkor van forrása, miután az eseti adatkérésekről nyilvántartást vezetnek. A munkaerőpiaci, illetve a bérekre és keresetekre vonatkozó statisztikai adatok esetében a minisztérium és a KSH között intenzív a kapcsolat, és az együttműködési megállapodás is garantálta a releváns adatok gyűjtését.

A Pénzügyminisztérium által előállított hivatalos statisztikai adatok eredménye hozzáférhető, de nem közvetlenül a minisztérium oldaláról, hanem egyrészt az ommf.gov.hu, másrészt az nfsz.munka.hu oldalról. A helyszíni vizsgálat során kiemelték a résztvevők, hogy az említett oldalakat a felhasználók ismerik, keresik, és meg is találják a számuk releváns információkat, ugyanakkor kérdéses, hogy a potenciálisan jelentkező új felhasználók is megtalálják-e ezeket az oldalakat. A közzététel leginkább előredefiniált statikus táblázatokban történik, elemzésekkel kiegészítve. A papíralapú kiadványok, tájékoztatók megszűntek, az adatokat elektronikus formában teszik közzé. A közzétett adatok túlnyomórészt kielégítik a felhasználói igényeket, a nem publikált adatokat (pl. különböző dimenziók szerinti bontást) adatkérésre kiadják.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint a Pénzügyminisztérium a relevancia elvében foglalt ismérvekhez tartozó elvárásoknak teljes mértékben megfelel.

10.1 A statisztikai szervezetek olyan adatokat gyűjtenek és publikálnak, amelyek fontosak a felhasználóknak a társadalmi, gazdasági, környezeti folyamatok megértése és nyomon követése szempontjából.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A Pénzügyminisztérium a gyűjtött adatok sajátosságai miatt nem végez a felhasználók körében igényfelmérést, továbbá a legjobb (nemzetközi) gyakorlatokat sem vizsgálják. A folyamatosan érkező adatkérések igazolják az adatfelvételek szükségességét, a bérekre, keresetekre vonatkozó adatok például a minimálbér tárgyalások alapját képezik. A letöltési adatokat a munkaerőpiacra, bérekre, keresetekre vonatkozóan vizsgálták, és az eredmények azt mutatták, hogy az nfsz.munka.hu oldalnak a statisztikai adatokat, információkat tartalmazó menüpont volt a leglátogatottabb az oldalon. Utóbbi igazolja, hogy a felhasználók ismerik ennek elérhetőségét. A munkabalesetekre vonatkozóan nem vizsgálták a letöltéseket. A felhasználók számára releváns adatokat gyűjtenek, a munkaerőpiacra, bérekre, keresetekre vonatkozóan rengeteg adatkérés érkezik különböző csatornákon. Emellett a munkavédelmi adatokat a járási hivatalok is kiadják helyi megkeresések esetén. A minisztérium által előállított statisztikai adatok nagy érdeklődésre tartanak számot, de például a sajtómegjelenések vizsgálata eddig nem történt meg.

Az Akkreditációs Bizottság az ismérvek való magasabb szintű megfelelés érdekében javasolja, hogy valamennyi statisztikára vonatkozóan mérjék a letöltési adatokat, és a rendelkezésre álló adatokat valamennyi statisztikára vonatkozóan hasznosítsák a felhasználói igények, a hasznosulás jobb megismerése érdekében.

10.2 Minden statisztikai adathételek léteznek a nyilvánosság számára elérhető vagy más módon hasznosuló eredménye.

Értékelés: Az ismérv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint az összegyűjtött adatok minden esetben publikálásra kerülnek. A kiadványok, tájékoztatók, adattáblák elektronikus formátumban érhetőek el. Miután az adatok legalacsonyabb szintje megyei, ezért adatvédelmi kérdések a publikálás során nem merülnek fel. Eseti jelleggel anonimizált adatok is kiadásra kerülnek, például a Magyar Tudományos Akadémia részére. Egyedi adatkérések abban az esetben történnek, ha a publikált adatoknál bővebb, összetettebb információra van szüksége a felhasználóknak. Miután ezek az igények évről-évre változnak, így nem célszerű a publikált adatok körét bővíteni. A megjelentetett adatok, elemzések releváns bontásokat tartalmaznak a legfontosabb ismérvek szerint, a publikált adatok bővítését nem tervezik.

11. Pontosság és megbízhatóság

Az akkreditációs eljárás során bizonyosságot nyert, hogy Pénzügyminisztérium elkötelezett abban, hogy az előállított statisztikák pontos és hiteles képet adjanak a gazdaság és társadalom állapotáról, jellemzőiről. A munkaerőadatokkal kapcsolatosan az egyeztetés a KSH-val folyamatos, továbbá az eljárás során is zajló feladatátadás, és – átvétel során is igazolást nyert az adatok pontossága. A beérkezési arányokat figyelik, és szükség esetén beavatkoznak a folyamatba. Miután ezen információk például a bértárgyalásokhoz is elengedhetetlenek, ezért kiemelendő az elvnek való megfelelés folyamatossága. A munkavédelemmel kapcsolatos információk gyűjtése jogszabályhoz kötött, ezért ezen a területen is szem előtt kell tartani az elv érvényesülését.

A minisztérium által előállított statisztikai adatok kapcsán a minőségre vonatkozó információk szakstatisztikánként eltérő módon érhetőek el.

Az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint a Pénzügyminisztérium a pontosság és megbízhatóság elvben foglalt elvárásoknak részben megfelel.

11.1 A statisztikai szervezetek meghatározzák a statisztikai termékek pontossági kritériumait.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A Pénzügyminisztérium a munkaerővel kapcsolatos statisztikai adatok előállítása folyamán megtervezi és dokumentálja a statisztikai termékek elérendő pontosságára és megbízhatóságára vonatkozó kritériumokat. Amennyiben az adatok relatív standard hibája 20% feletti, úgy azok nem kerülnek közlésre, míg a 10% felettieket nem megbízhatóként jelölik. A helyszíni vizsgálat során elhangzott, hogy a pontosságra vonatkozó előzetesen megállapított kritériumok minden esetben teljesültek, így nem megbízható, illetve nem közölhető adatok nem álltak elő. A bértarifa adatok kapcsán tervezett revízióra nem kerül sor, nem tervezett revízió azonban előfordul. Nem tervezett revízió esetén az adatokat lecserélik, és arról a kulcsfelhasználókat közvetlenül értesítik, ugyanakkor a kiadványokban, publikációkban erre utaló jelölés nem történik. A beérkezési arányokat figyelik, és behajtással (sürgetéssel) érik el a minél teljesebb körű beérkezést.

A munkavédelmi adatok kapcsán pontossági és megbízhatósági kritériumok nem kerülnek meghatározásra, de az adatok gyűjtése a jogszabályban meghatározottak szerint történik. Habár a revízió bizonyos esetekben szükséges lenne – például egy

elsődlegesen életveszélyes sérüléssel járó munkabaleset néhány hónap elteltével halálos balesetté módosulhat –, ezzel az eszközzel nem élnek. Az említett eset így kétszer jelenik meg a statisztikai adatokban, ugyanakkor a helyszíni látogatás során megállapítást nyert, hogy ezek száma, aránya elenyésző.

11.2 A statisztikai szervezetek tájékoztatják a felhasználókat az eredmények pontosságáról.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A munkaerővel adatok pontosságára vonatkozó információk a kiadványokban megjelennek, ugyanakkor a munkavédelemmel kapcsolatosan nem. A helyszíni látogatás során elhangzott, hogy az eltírt munkabalesetek aránya a becslések szerint mintegy 25%-ra tehető, ami a statisztikai adatokban becslés formájában sem jelenik meg. Ez az adatok minőségét befolyásolja, ugyanakkor az információ nem érhető el a felhasználók számára.

A munkaerővel kapcsolatosan (Labour Market Policy) minőségjelentés is készül az Eurostat számára.

A Pénzügyminisztérium által előállított statisztikai adatok teljes körűen kerülnek begyűjtésre, mintavételes adatgyűjtés nincs. Egyik szakstatisztika esetén sem jelenik meg minőségjelentés a hazai felhasználók számára.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint szükséges lenne a felhasználók, és az adatok kiemelt fontosságára való tekintettel a döntéshozók tájékoztatása is az adatok pontosságáról (beérkezési arányok, hibajavítások aránya) akár a publikálás során, akár hazai minőségjelentés formájában.

12. Időszerűség és időbeli pontosság

A Pénzügyminisztérium által publikált statisztikai adatok esetében a vonatkozási idő és a közlés időpontja közötti időtáv optimális. A közlési időpont ugyanakkor rugalmasnak is tekinthető egyes esetekben, miután a minisztérium nem rendelkezik a felhasználók számára is elérhető tájékoztatási naptárral, az adatok megjelentési ideje szokásjog alapján történik. A referencia időszak lezárulta után az adatok javítása, validálása, behajtása, illetve a publikációk előkészítése az évek során kialakult gyakorlat alapján történik. A minisztérium nem rendelkezik tájékoztatási naptárral. A helyszíni vizsgálat alapján megállapításra került, hogy ennek következtében a felhasználók nem értesülnek

előzetesen arról, hogy 2019-től a munkavédelmi adatokat a korábbi negyedéves gyakoriság helyett csak fél évente publikálják.

Az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy a tájékoztatási naptár összeállítása és nyilvánosságra hozatala mihamarabb történjen meg az elvnek való megfelelés érdekében.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint a Pénzügyminisztérium az időszerűség és pontosság elvben foglalt ismérvek elvárásainak részben felel meg.

12.1 Az adatok közlési időpontja a lehető legközelebb van a vonatkozási időponthoz vagy időszakhoz.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A bérekkel, keresetekkel kapcsolatos adatfelvétel az elmúlt három évben több esetben nehézségekbe ütközött a kapcsolódó informatikai beszerzések, fejlesztések elhúzódása miatt. A felhasználókat a honlapon tájékoztatták arról, hogy a 2017. évi, valamint a 2018. évi „OSAP 1405-ös „Adatszolgáltatás az egyéni bérekről és keresetekről” adatfelvételére 2018. október 1-től november 9-ig került sor. A bértárgyalásokhoz kapcsolódóan azonban az adatokra szükség volt, ennek megoldásához a KSH nyújtott módszertani segítséget. Nemzetközi adatszolgáltatást csak négy évente kell teljesíteni, így a 2017-es adatok hiánya (vonatkozási időszakhoz képest távoli közlési időpontja) nem okozott problémát nemzetközi szinten, ugyanakkor az ismerv hazai szinten nem teljesült. A 2018-as adatok időben, a vonatkozási időszakhoz képest optimális időben rendelkezésre fognak állni. A publikálásig tartó három hónapos időszak az elmúlt években változatlan maradt, ez a hosszúság optimálisnak mondható, korábbi közlésre nem mutatkozott igény.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint a munkavédelmi, baleseti adatok rendelkezésre állási ideje a felhasználók számára elfogadható, azonban kérdéses, hogy az erről szóló tájékoztatás hiányában a negyedéves adatok publikálásának elmaradása nem okoz-e problémát.

Az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy a minisztérium tegyen lépéseket annak érdekében, hogy az adatfelvételek ne maradjanak el, ne késlekedjenek a rendelkezésre álló eszközök hiánya miatt. Emellett szintén vizsgálják meg, hogy a felhasználók igényelnek-e előzetes adatokat, és ha igen, ezt hogyan tudják biztosítani.

12.2 A hivatalos statisztikai adatokat tájékoztatási program szerint kitűzött időpontokban teszik közzé, amely naprakész, nyilvános és előzetesen megismerhető.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak nem felel meg.

A Pénzügyminisztérium nem rendelkezik tájékoztatási programmal, naptárral az előállított statisztikai adatok megjelentetésével kapcsolatosan. A helyszíni vizsgálat során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött arról, hogy az adatfelvételek, és az ehhez kapcsolódó tájékoztatások minden évben ugyanabban az időszakban, illetve időpontban vannak, így a rendszeres felhasználók tisztában vannak a megjelenés idejével. Ez alól kivételt képez, hogy a munkavédelmi adatok megjelenésében 2019-ben gyakoriságváltozás történt, és erről a felhasználók nem értesültek.

A beérkezett adatok feldolgozását követően az adatok rendelkezésre állnak. Az adatfelvétel idejének tervezésekor figyelembe veszik a nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettség időpontját.

Az Akkreditációs Bizottság az elvnek való jobb megfelelés érdekében javasolja, hogy a legnagyobb felhasználókkal való egyeztetés után, a nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettségek figyelembevételével a Pénzügyminisztérium állítsa össze, és a felhasználók számára elérhető, jól követhető formában hozza nyilvánosságra tájékoztatási naptárát az adatközlések témakörének és időpontjának megnevezésével. Ennek megléte esetén külön figyelmet kell fordítani az eredeti tervekben történt változás(ok) kommunikálására.

13. Koherencia és összehasonlíthatóság

Az Akkreditációs Bizottság az akkreditációs eljárás során meggyőződött arról, hogy a Pénzügyminisztérium elkötelezett abban, hogy az előállított statisztikai adatok konzisztensek és összehasonlíthatók legyenek. A minisztérium a hazai jogszabályok figyelembevételével az adatelőállítás során a legjobb nemzetközi és hazai módszertanokat alkalmazza.

A helyszíni megbeszélések alapján is megállapítható, hogy amennyiben létezik, megtörténik a más szakstatisztikákkal történő összehasonítás. A közlési módok a nemzetközi gyakorlatnak is megfelelnek, illetve hazai szinten léteznek mélyebb aggregáltsági szinten megjelenő adatok. Idősoros, összehasonlítható adatsorok nem minden esetben biztosítottak a felhasználó számára.

Az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy az elvnek való teljes megfelelés érdekében jelezzék az összehasonlíthatóságot korlátozó tényezőket, illetve jelezzék az idősortöréseket a felhasználók számára, továbbá a publikálások során segítsék a felhasználókat azzal, hogy Excel táblázatokat is megjelentetnek. Az Akkreditációs

Bizottság megállapítása szerint a koherencia és összehasonlíthatóság elvben foglalt ismérveknek a Pénzügyminisztérium részben felel meg.

13.1 Érvényesül a statisztikai adatfelvételek belső és más szakstatisztikákkal való konzisztenciája.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A Pénzügyminisztérium az egyéni bérek és keresetek főbb eredményeit minden évben összevetette a KSH által felvett havi keresetfelvétel adataival (OSAP 2238). A két felvétel módszertana részben eltér, így leginkább az indexeket szokták összehasonlítani. A KSH 2019-től a havi létszám és keresetinformációkat a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól átvett járulékbevallásból, a költségvetési szervezetek esetében pedig a Magyar Államkincstártól átvett adatokból állítja elő és publikálja, így 2019-től ezekkel fogják összehasonlítani az adatokat. A KSH a munkanélküliek, a minisztérium az álláskeresők számára vonatkozóan rendelkezik információkkal, ezen eltérő definíciójú, ugyanakkor bizonyos mértékben összefüggő adatsorok összehasonlítása megtörténik. A munkavédelemmel kapcsolatos adatok más szakstatisztikával való konzisztenciájának vizsgálata nem történik meg, ezen adatok hatósági információk alapján állnak elő. Nemzetközi adatszolgáltatás esetén az adatfájlokba validálófüggvények vannak beépítve, ugyanakkor előfordul, hogy hiányos (üres értéket is tartalmazó) állomány kerül kiküldésre, de ezeket az Eurostattal való egyeztetések során javítják.

13.2 A hivatalos statisztikai információk országon belüli területi összehasonlításának a lehetősége biztosított.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A munkaerővel kapcsolatosan a munka.hu oldalon régiós, és megyei bontásban elérhetőek az adatok. További szempontok figyelembe vétele egyéni kérések esetén lehetséges. Ilyen például, hogy települési szintű adatokat is tudnak biztosítani az érdeklődőknek.

A kiadott Baleseti tájékoztató összesített országos adatokat tartalmaz különböző elvek szerinti bontásban, de igény szerint részletes adatszolgáltatást is gyakorolnak. A járási Kormányhivatalok kérésre saját járásukra vonatkozóan szolgáltatnak adatot a felhasználók számára.

13.3 A statisztikai adatelőállítási folyamatban alkalmazott módszertanok, valamint az adatok közlési módja összevethetők a nemzetközi szervezetek közlési gyakorlatával.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A munkavédelemmel, munkabalesetekkel kapcsolatos módszertanok, közlési módok az ESAW módszertan alapján történnek. A munkaerőhöz kapcsolódóan az adatelőállítás folyamatánál és az adatközlésnél is figyelembe veszik a nemzetközi szervezetek gyakorlatát. Az adatokat három különböző adattáblában jelentetik meg az interneten, amely minden felhasználó számára elérhető a munka.hu oldalon mind magyar, mind pedig angol nyelven (adattárház, idősoros adatok). Hivatalos kutatói célokra anonimizált formában is adnak ki mikroadatokat. A módszertani leírás az adattábláknál megtalálható az interneten. A hazai publikálás mélyebb aggregáltsági szinten történik a nemzetközi gyakorlathoz képest.

13.4 Érvényesül az adatok időbeli konzisztenciája.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A munkavédelmi adatok esetében nincsenek összehasonlítható idősorok. Éves adatállományt mentenek, de egyedi igény esetén idősoros adatot is tudnak szolgáltatni. Az idősoros adatbázis külsősök számára nem hozzáférhető. A helyszíni látogatás során elhangzott, hogy az idősoros adatokra kevés igény mutatkozik.

A munkaerő adatokra vonatkozóan csak részben vannak összehasonlítható idősorok 2002-ig visszamenőleg, ezeket közzé is teszik. FEOR váltás esetén nem hívták fel a felhasználók figyelmét az idősor törésre. TEÁOR váltás esetében történt idősor visszavezetés, azonban ez technikai problémák miatt nem került publikálásra.

Az Akkreditációs Bizottság az ismervnek való magasabb szintű megfelelés érdekében javasolja, hogy tegyenek elérhetővé valamennyi szakstatistikára vonatkozóan idősoros adatokat. Emellett a Bizottság felhívja a figyelmet arra, hogy amennyiben bármilyen okból időspor törés következik be, úgy azt egyértelműen jelezzék a felhasználók számára,

13.5 Az összehasonlíthatóságot korlátozó tényezőket egyértelműen jelzik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A munkavédelmi adatok vonatkozásában nincsenek összehasonlíthatóságot korlátozó tényezők, míg a munkaerő adatok kapcsán bár vannak ilyenek, azt nem jelzik a felhasználók számára.

A Pénzügyminisztérium által előállított statisztikai adatok, publikációk jelenleg csak .pdf formátumban érhetőek el, Excel táblázatokból nem tudnak dolgozni a felhasználók, egyedi kérésre ugyanakkor tudnak ilyen formátumot is biztosítani.

Az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy a Pénzügyminisztérium vizsgálja felül tájékoztatási gyakorlatát, végezzen ezzel kapcsolatosan felhasználói véleménykutatást.

Ajánlásként fogalmazódott meg, hogy az adatokat Excel formátumban is tegye hozzáférhetővé a felhasználók számára.

14. Hozzáférhetőség és érthetőség

A Pénzügyminisztérium által előállított statisztikai adatok a korábbi elveknél már tárgyalt módon jelennek meg, tehát nem közvetlenül a minisztérium oldalán. A két különböző, a felhasználók széles körében ismert honlap tartalmaz statisztikai aloldalt, így az információk a többi információtól elkülönülten jelennek meg. Az elsődleges közzétételi forma az elektronikus közzététel, ugyanakkor az adatok nem tölthetőek le Excel formátumban, ami a felhasználó számára nehézséget jelent adott esetben a további számítások elvégzéséhez, illetve a helyszíni látogatás tapasztalatai alapján több adatkérést is indukál. A munkabaleseti statisztikákat tartalmazó oldalnak van angol nyelvű változata, azonban az nem a statisztikai közleményeket, hanem egyéb jogszabályokat, egyezményeket tartalmaz. A munkaerőre, bérekre, keresetekre vonatkozó oldalnak nincs angol változata, bizonyos táblázatok ugyanakkor kétnyelvűek.

A Pénzügyminisztériumnak nincsen a statisztikai adatkiadással kapcsolatos szabályzata. Ha az eseti adatigénylés közérdekű adatigénylésnek minősül, akkor térítésköteles, de az eseti statisztikai adatkiadásnak csak a gyakorlatban kialakult folyamata van.

Az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy a Pénzügyminisztérium (illetve annak statisztikai adatok előállításáért felelős államtitkárságának) oldalán önálló aloldalon jelenjenek meg a minisztérium által előállított statisztikai adatok. A helyszíni látogatás során folytatott megbeszélések alapján javasolja a Bizottság, hogy az önálló aloldal és a jelenlegi oldalak között egy linkkel maradjon meg a kapcsolat. Az új aloldal létrehozása kapcsán javasolja a bizottság annak felhasználóbarát, keresővel is ellátott kialakítását, továbbá a fontosabb információk angol nyelven történő megjelentetését.

Az Akkreditációs Bizottság javaslatot tesz továbbá arra, hogy a Pénzügyminisztérium tekintse át jelenlegi publikációit, és a felhasználók minél magasabb szintű kiszolgálása érdekében tegye lehetővé az adatok Excel formátumban történő letölthetőségét, biztosítsa a metaadatokhoz való minél teljesebb körű hozzáférést, továbbá tegye nyilvánossá az adatokhoz való hozzáférés szabályait.

Az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint a Pénzügyminisztérium a hozzáférhetőség és érthetőség elvében foglalt elvárásoknak részben felel meg.

14.1 A statisztikai szervezetek rendelkeznek a közzétételi rendet szabályozó nyilvános dokumentummal.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak nem felel meg.

A Pénzügyminisztérium az általa előállított statisztikai adatokhoz kapcsolódóan sem tájékoztatási politikával, sem kiadványkészítési kézikönyvvel nem rendelkezik. Nem áll rendelkezésre olyan dokumentum, amely az adatok közzétételére, a tájékoztatás elveire, illetve a hozzáférési csatornákra kitérne.

14.2 A statisztikai adatfelvételtől származó információkat a felhasználói igényekre tervezett csatornákon keresztül aggregált, illetve mikroadatokat formájában is hozzáférhetővé teszik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben felel meg.

A Pénzügyminisztérium az általa előállított valamennyi statisztikai adat esetében hozzáférhetővé teszi az előállt aggregált adatokat, továbbá eseti jelleggel, kérés esetén mikroadatokat is biztosít a felhasználók számára. Ha az adatkérés közérdekű adatigénylésnek minősül, akkor térítésköteles, ugyanakkor a térítésre vonatkozó szabályok a felhasználók számára nem ismertek. A helyszíni látogatás során a Pénzügyminisztérium szakértői kifejtették, hogy a térítések megállapításakor egységes szempontok érvényesülnek, például erre csak akkor kerül sor, ha az adatigénylés során újabb feldolgozásra van szükség. Az adatkiadás folyamata, illetve a jóváhagyó személye is változó a témakörtől függően.

A minisztérium nem rendelkezik olyan közösségi médiafelülettel (Facebook, Twitter), amelyen az előállt statisztikai adatok megjelenének.

14.3 A statisztikai termékek közzététele mellett azok értelmezését segítő leíró metaadatok is nyilvánosak, és a felhasználók számára érthetőek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A Pénzügyminisztérium nyilvántartja a statisztikai adataik módszertani információit, metaadatait, továbbá közzétesznek szöveges tartalmakat, elemzéseket. Ez a munkavédelmi adatok esetében egységesített formában, rendszerben történik, míg a munkaerőpiaci adatok esetében nem. A módszertani információk, metaadatok nyilvánosan részben elérhetőek. Bizonyos esetekben a tájékoztatók elején fogalom meghatározások is megtalálhatóak, illetve a jogszabályi háttérrel kapcsolatos információk is megjelennek az egyes honlapok aloldalain. A tájékoztatókban közzétesznek az értelmezést segítő szöveges információkat.

Az Akkreditációs Bizottság jó gyakorlatnak találta, hogy az egyéni bérekre és keresetekre vonatkozó adatfelvétel esetében az adatok mellett a relatív szórásra vonatkozó adatokat is megjelentetik.

Az ismérvnek való magasabb szintű megfelelés érdekében javasolt, hogy a minisztérium a módszertani leírások elkészítésénél vegye figyelembe a nemzetközi és a hazai standardokat.

14.4 A statisztikai termékekhez történő hozzáférés elsődleges formája az elektronikus közzététel.

Értékelés: Az ismérv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A Pénzügyminisztérium statisztikai adataiból adatsorok, elemzések kerülnek publikálásra valamennyi adatkör esetében. Néhány évvel ezelőtt a kiadványok még papíralapon is megjelentek, jelenleg azonban már kizárólag elektronikus formában történik a közzététel.

A munkavédelmi adatok az ommf.gov.hu oldal „Munkabaleseti statisztika”, a munkaerőpiaci, illetve a bérekkel és keresetekkel kapcsolatos adatok az nfsz.munka.hu oldal „Statisztika” menüpontjából érhetőek el. Mindkettőnek történelmi hagyományai vannak, miután előbbi a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, utóbbi a korábbi Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség honlapja. Mindkét oldal a felhasználók számára jól ismert, a statisztikai információkat folyamatosan frissítik.

Annak érdekében, hogy a Pénzügyminisztérium az ismérvnek magasabb szinten feleljen meg, javasolt, hogy a Pénzügyminisztérium hozzon létre egy egységes, statisztikai adatokat, információkat tartalmazó aloldalt a jelenleg meglévő oldalak meghagyásával, a közöttük lévő kapcsolat fenntartására egy linkkel történő összekapcsolással.

14.5 A legfontosabb hivatalos statisztikai információk idegen nyelven is elérhetőek.

Értékelés: Az ismérv elvárásainak részben megfelel.

A munkavédelmi adatok esetében idegen nyelven nem érhetőek el statisztikai információk. A munkaerőpiaci statisztikai táblák kétnyelvűek, a munkabérre, keresetekre vonatkozó közlések ugyanakkor csak magyar nyelven érhetőek el.

Az új aloldal létrehozásával párhuzamosan javasolja a Bizottság, hogy a közlésre kerülő elemzések legfontosabb részei, illetve az adattáblák angol nyelven is kerüljenek kialakításra.

6. Az Akkreditációs Bizottság javaslata a jelentés megállapításai alapján

A vizsgálati jelentésbe foglalt ténymegállapítások és értékelés alapján az Akkreditációs Bizottság a KSH elnökének a következő javaslatot teszi:

Az Akkreditációs Bizottság javasolja a Pénzügyminisztérium Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjaként történő akkreditálását.

Egyúttal a Bizottság javasolja a 2. szakaszban megfogalmazott ajánlások szerinti fejlesztések, változtatások végrehajtását a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elveknek történő magasabb szintű megfelelés érdekében, amelyek ütemtervét az akkreditált szervezetnek ki kell dolgoznia.

Kelt: Budapest, 2019. május

7. Az értékelt szervezet észrevételei, eltérő álláspontja a jelentés megállapításaival kapcsolatban

[Ide kerülnek bemásolásra változtatás nélkül azok az észrevételek, melyeket az értékelt szervezet a jelentés 2. véleményezésekor (a véglegesnek szánt jelentés megküldésekor) mint észrevételeket fenntart és kéri azok feltüntetését a jelentésben.]

I. Melléklet – A helyszíni értékelés résztvevői

Helyszíni értékelés - Pénzügyminisztérium

Dátum: 2019. április 8, 10, 11,

	Akkreditációs Bizottság tagjai
1	Tóth Péter, Elnök
2	Kővári Zsolt
3	Simonné Hábcencius Gizella
4	
	A helyszíni értékelés szervezet részéről jelen volt résztvevői (név; szervezeti egységének neve; titulus; szerepe, amit az audit során betöltött)
5	Szabó István, Pénzügyminisztérium, Munkaerőpiaci főosztály, elemzési referens
6	Tajti József, Pénzügyminisztérium, Munkaerőpiaci főosztály, osztályvezető
7	Molnár Dániel, Pénzügyminisztérium, Munkavédelmi főosztály, osztályvezető
8	Dr. Várpalotai Viktor, Pénzügyminisztérium, Makrogazdasági főosztály, osztályvezető
9	Kangyalné Garai Erzsébet, Pénzügyminisztérium, Munkavédelmi főosztály, munkavédelmi referens
10	Dr. Cságyoly-Molnár Adrienn, Pénzügyminisztérium, Munkavédelmi főosztály, munkavédelmi referens
11	Dr. Takács Sándor Pénzügyminisztérium, Jogi és kodifikációs főosztály, jogi referens
12	Putnoki Péter, Pénzügyminisztérium, Munkaerőpiaci főosztály, elemzési referens
13	Nobilis Benedek, Pénzügyminisztérium, Adópolitikai és nemzetközi adózási főosztály, osztályvezető
14	Csonka Gizella, Pénzügyminisztérium, Költségvetési összefoglaló főosztály, osztályvezető
15	Dr. Gáspár Attila, Pénzügyminisztérium, Makrogazdasági főosztály, makrogazdasági elemző
16	Dr. Polonkai Krisztina, Pénzügyminisztérium, Személyügyi főosztály, főosztályvezető
17	Sasvári Piroska Pénzügyminisztérium, Intézményi gazdálkodási főosztály, referens

18	Suba István, Pénzügyminisztérium, Biztonsági és igazgatási főosztály, referens
19	Dr. Tebeli Izabella, Pénzügyminisztérium Pénzügypolitikáért felelős helyettes államtitkárság, főosztályvezető
	A szervezet értékelését előkészítő koordinátor(ok) az értékelt szervezetnél
20	Dr. Krajcsák Zoltán, Pénzügyminisztérium, Makrogazdasági főosztály, makrogazdasági elemző
	Egyéb meghívottak, külsős résztvevők